Posamezna številka 10 vinarjev.

Štev. 24. V Ljubljani, v soboto, 30. januarja 1915. Leto XLIII.

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . K 26·—
za en mesec „ . . „ 2·20
za Nemčijo celoletno . „ 29·—
za ostalo inozemstvo . „ 35·—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24·—
za en mesec „ . . „ 2·—
V upravi prejeman mesečno „ 1·70

Sobotna izdaja:
za celo leto . . . . . „ 7·—
za Nemčijo celoletno . „ 9·—
za ostalo inozemstvo . „ 12·—

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . po 18 v
za dvakrat . . . . „ 15 „
za trikrat . . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.: enostolpna petitvrsta po 20 vin.

Poslano:
enostolpna petitvrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Naš vsakdanji kruh.

Presenetljiva odločnost nemške vlade, ki je uvedla žitni monopol, je tudi pri nas imela ta uspeh, da se je vlada vsaj obširno izjavila in povedala, kako mislimo v Avstriji poskrbeti za živež do prihodnje žetve. Gosposkozbornični člani so si izbrali zelo ugoden trenutek, da pridobijo na popularnosti — in res so dobili pri vladi precej pomirljivih pojasnil. Poročali smo že včeraj na kratko o tem obisku, danes podajemo obširnejše poročilo, ker je v teh vprašanjih najširša javnost prizadeta in potrebna pouka.

Grof Goluchowski je povedal, da člani gosposke zbornice posvečajo največjo pozornost tej zadevi, ker vidijo, da je nemoten in reden razvoj gospodarskega življenja, posebno pa zagotovitev živil za vojaštvo in prebivalstvo največjega pomena za vojni uspeh. Zato so člani gosposke zbornice čutili potrebo, da dobijo od vlade natančnih pojasnil o vsem njenem tozadevnem delovanju, kakor da ji tudi dajo raznih nasvetov, ki jih smatrajo za potrebne in primerne, da se ta cilj zagotovi in doseže.

Grof Silva-Tarouca je opozarjal na strah ljudstva, da z zalogami živil ne bo shajalo do prihodnje žetve in je predlagal vladi sledeče: Po nemškem vzorcu naj se tudi pri nas ustanovi »vojnožitna družba« za nakup žita in drugih živil in da se ji olajša nakupovanje, naj se ji da državno pravico rekvizicije. Razmišlja naj se tudi o tem, če bi tudi pri nas ne bilo umestno zapleniti živil. Ta družba naj bi predvsem skrbela za potrebo prebivalstva, pač pa naj bi — če bi bilo potreba — stopila v zvezo z vojaško upravo, da bi tudi vojaštvo zalagala, oziroma da bi z vojno upravo vsaj enotno postopali. Država bi morala imeti nad družbo ves vpliv, da bo družba delovala res samo v smislu ljudskih interesov in da se zabranijo neopravičeni dobički na škodo prebivalstva. Vlada naj stopi v zvezo z ogrsko vlado, da se zagotovi dovoz potrebnih množin moke, krušnega žita in nadomestnih snovi (ječmen, turščica) iz Ogrske. Pri tem naj povdarja, da so Ogri sami postavili načelo, da mora biti preskrba avstrijskega trga z žitom zagotovljena ogrskemu poljedelstvu. — Pet gospodov in štirje ministri so se razgovarjali tri ure.

Kako misli vlada poskrbeti za žito in moko.

Ministrski predsednik grof Stürgkh izraža veselje, da se lahko obširno izjavi. Že od začetka vojne je vladi najvažnejša skrb, kako poskrbeti živila za vojaštvo in prebivalstvo in z domačimi zalogami vzdržati do prihodnje žetve. Cela vrsta takih odredb stoji v državnem zakoniku in so tedaj znane. Spominja, kako je vlada skrbela za zagotovitev žetve in setve, za odpravo carine na žito in živila, omenja izvozne prepovedi in odredbe za varčnost s krušnimi zalogami in njihovo podaljšanje z mešanjem nadomestnih snovi, nadalje omejitev uporabe žita in krompirja za izdelovanje špirita in končno prepoved krmljenja z žitom, ki bi se dalo mleti.

Poleg tega splošno znanega dela pa je vlada s posameznimi odredbami raznih ministrstev skušala odpraviti ali vsaj omiliti ovire in težkoče, ki jih je vojska naravno provzročila v posameznih strokah gospodarstva; trudila se je tudi pospeševati pridobitno delo raznih poklicov in tako celo gospodarsko življenje obvarovati pred škodljivim vplivom vojne. Če tudi mnogo tega dela javnost ne pozna, vendar vlada z mirno vestjo lahko reče, da ni držala križem rok, ampak da se z vsemi silami neprestano trudi za vse gospodarske potrebe. Glede že začetih ali šele nameravanih akcij je pa treba paziti na dva važna predpogoja. Prvi zahteva, da so vse odredbe primerne gospodarskim in življenjskim razmeram naše države. Seveda vlada z vso dolžno pazljivostjo zasleduje podobne pojave v tujini, toda čisto enostavno posnemanje vsega, kar so v tujini spoznali za primerno in potrebno, bi brez preskušanja, v kolikor in kako se je obneslo in posebno brez natančnega raziskavanja, če je porabno in koristno tudi za nas, bilo gotovo škodljivo. Ne smemo prezreti, da vse odredbe, s katerimi pod pritiskom vojnih dogodkov navajamo normalni razvoj gospodarskih pojavov in sil na drugi tir, pomenjajo operacijo na živem telesu, ki se sme storiti le z največjo previdnostjo, če nočemo v drugih ozirih škode, ki bi lahko zaželjeni dobiček presegla. Drugi predpogoj pa je dejstvo, da je avstrijsko ozemlje normalno navezano na dovoz krušnih snovi na Ogrsko. Četudi tvorita obe državi enotno carinsko ozemlje, vendar je vsaka država v večini gospodarskih ozirov avtonomna. Večina odredb glede ohranitve živil, carine proste pomnožitve in njihove razdelitve, ki naj bi se raztezala na celo carinsko ozemlje, ne leži tedaj samo v rokah avstrijske vlade, ampak zahteva privoljenja, oziroma sporazumnega sodelovanja od strani ogrske vlade. V marsikateri zadevi bi po določilih ustave avstrijska vlada sicer lahko odredila potrebno v lastnem delokrogu, pa če hoče domače gospodarstvo ubraniti škodljivih posledic, mora iskati sporazuma z ogrsko vlado, kakor je to bilo treba pri določitvi najvišjih cen, mešanja moke in drugod.

Ministrski predsednik je tudi povedal, da se s poklicanimi faktorji razpravlja o ustanovitvi »Žitne nakupovalne družbe« in upa, da se bo stvar skoro ugodno rešila. Glede rekvizicijske pravice je že preskrbljeno v § 6. naredbe o najvišjih cenah in vlada se ne bi pomišljala dati take pravice nakupovalni družbi, ki naj se ustanovi na splošno koristni podlagi.

Kakor doslej bo tudi zanaprej vlada delala v sporazumu z ogrsko vlado, ker zadostna preskrba živil za prebivalstvo cele monarhije je skupni interes obeh držav monarhije in tvori bistveni predpogoj, da se doseže skupni veliki namen vojne.

Ministrski predsednik je dal še nekaj posebnih pojasnil glede Galicije.

Ustanovitev »Žitnonakupovalne družbe«.

V tem oziru je trgovski minister izjavil, da se pogajanja gibljejo v dveh smereh, glede financiranja in glede organizacije tehničnega obrata. Upati je, da se pogajanja, s povdarkom pospešena, končajo v najkrajšem času. Minister je pojasnil tudi obrtnopravne odredbe, ki hočejo doseči večje varčevanje z živili in je podrobno razlagal naredbo o izdelovanju in prometu z moko kakor tudi naredbo o peki kruha. To zadnjo se bo v najkrajšem času razširilo, kjer bo poleg drugega posebno prepovedana nemešana uporaba fine moke za peko (nulerca) in zelo omejeno izdelovanje razkošnega peciva.

Moka.

Poljedelski minister je izjavil:

Krušnega žita v ožjem pomenu (pšenica in rž) bi po zadnji žetvi v obeh državah monarhije ne bilo dovolj. Razjasnil je, kako se je vlada trudila, da pomnoži domače zaloge in je izjavil, da pomenja prisilna (obligatorična) uporaba ječmena in koruze pri izdelovanju moke bistveno podaljšanje krušnih zalog. Tudi bo ječmenova in koruzna moka dobivala vedno večji pomen kot živilo. Na vsak način in zelo je potrebno, da se ravna po vladnih odredbah za varčnost, kakor tudi da prebivalstvo samo dejansko od svoje strani varčuje, in sicer posebno z moko. Pod temi predpogoji bo sicer nastalo glede potrebe v moki neko pomanjkanje in ljudstvo se bo pri močnatih jedeh moralo odpovedati marsikateri priljubljeni navadi, bojazen pa, da nam bo moke sploh manjkalo, je pa neutemeljena, če bomo prav gospodarili. Minister je opozarjal na zelo ugodno koruzno žetev, ki bo v vseh slučajih nudila ljudstvu primeren živež. Vojaštvo pa je na temelju zakona o vojnih dajatvah že poskrbelo za svojo potrebo do 31. avgusta letošnjega leta. Že iz tega razloga vojaški upravi ne bo treba iskati sodelovanja pri »Žitnonakupni družbi«. Obširno je minister tudi govoril o onih pridelkih, ki jih hoče vlada zagotoviti življenjski preskrbi prebivalstva. Tako je vlada kratkomalo prepovedala rabiti žito za izdelovanje špirita — izvzete so le gotove množine za izdelovanje droži — in pa rabo krompirja v špiritni industriji ter krmljenje z žitom. Minister je tudi omenjal vpliv teh odredb na gospodarstvo. Poljedelske žgalnice, ki so rabile krompir za špirit, so zelo omejile svoj obrat in s tem tudi porabo krompirja, tako da ni opravičena bojazen, da bi se velike množine krompirja konsumu odvzele. Po mnenju ministra bi te odredbe preprečile resno pomanjkanje živil. Ne sme se pa zamolčati, da nimamo dovolj krmil, ker se je znatne množine ječmena in koruze porabilo za človeško uživanje, kar se navadno rabi za krmljenje. Vlada pa išče in izrablja vse možnosti, da zabrani kako hujše pomanjkanje krmil, zato s posebno vnemo študira uporabo surovega sladkorja za živinsko krmljenje in pomnožitev zalog melase.

Rekvizicija žita.

Notranji minister je govoril o dosedanjih predpisih glede rekvizicijske sile proti posestnikom žita in moke in je pojasnil izvršilne predpise, ki izidejo v kratkem.

× × ×

Člani gosposke zbornice so svoje želje še enkrat priporočili in vladne izjave vzeli s hvaležnostjo na znanje in priznali, da vlada stori vse, da po možnosti obvaruje ljudstvo škode. Deputacija je dobila pomirjenje, da bo skupno odločno delo vlade in razumno sodelovanje ljudstva pregnalo strah glede kruha.

Otroci za domovino.

V Nemčiji so krožili lističi s sledečim oklicem, ki naj velja tudi našim otrokom:

Živimo v času velikih in hudih poizkušenj, ko prav posebno potrebujemo božje pomoči. Koliko je družin, ki jih mori skrb za očete in brate, boreče se

LISTEK.

Noč in dan na bojišču.

Piše c. in kr. vojni kurat dr. P. Gvido Rant.

Noč. Jasna in svetla je bila. Kako migljajo in se svetijo tisoči in milijoni lučic tam gori na nebu, katere je prižgala vsegamogočna roka Boga Stvarnika! Ko je zašlo solnce na vzhodu, priplavala je luna na nebo, da bi ponoči čula nad zemljo in razsvetljevala s svojo milo, od solnca izposojeno svetlobo temna pota, po katerih hodijo stotisoči v obrambo pravice in domovine. Povsod vlada nočni mir. Ali nismo v vojski? Stokanje in zdihovanje zasužnjenega ljudstva in pretresljivi klici na pomoč, ki so se razlegali kakor oddaljeni odmev iz pokrajin poljskega kraljestva, so potihnili. Begunci iz okrajev, katere so zasedli sovražniki, so nam jih prinašali in vsako teh sporočil je donelo tako žalostno in otožno, da nas je zazeblo v dnu srca. In vendar smo bili v vojski. Prišlo je povelje, da naj odrinemo proti ruski meji. Vstali smo in šli, dalje in dalje za sovražnikom.

Vasi, mimo katerih smo hodili, so bile ogrnjene s tenko zimsko odejo. S svojimi okroglimi cerkvami so podobne božičnim slikam v domovini. Samo svetloba ne odseva iz oken. Kraj postane valovit. Temne veje smrek in borovcev zakrivajo zvezde, ki blišče nad nami. Naša pot se vije vedno dalje, kakor v snu. Razdejana vasica se v temi pokaže. Mirno je kakor v grobu. Vrata hiš so zaklenjena, skozi razbita okna se vidi v prazne, črne votline. V bližini se oglasi stradajoči pes s svojim hripavim in napol živim glasom. Udarci konjskih kopit naših dragoncev skrivnostno odmevajo. Konj voditelja se začne plašiti in sili v stran. Posvetimo, da vidimo, kaj ga moti. Na cesti leži mrtev Rus. Čez dan je divjala tu huda bitka.

Na vzhodu se prične daniti. Solnčni žarki padajo po obzorju in nebo se lesketa v lepoti jutranje zarje. Solnce vzhaja krvavo in rdeče izza mirnih, belih vrhov gora v daljavi. Hodili smo še vedno. Vzhajajoča luč pretrga zagrinjalo in nam pokaže stvari, mimo katerih smo se premikali. Poginuli konji, strte puške, zdrobljene čelade, raztrgane obleke in — mrtvi. Veliko mrtvih Rusov. Tu in tam leži pomešan z Rusi avstrijski vojak. Ni prijetno mimo njih hoditi. Strme v človeka, kakor da bi še nekaj poželeli, upirajo steklene oči, kakor da bi hoteli še nekaj povedati, še nekaj vprašati. Mlad praporščak leži ob potu, po obličju se raziiva neka sveta blaženost. Na hrbtu leži, iz srca mu je privrela kri. Roko ima stegnjeno, kakor da bi hotel v nedosegljivi daljavi objeti svojo mater in ji podati roko v slovo . .

Gremo dalje in si želimo, da bi vsaj kaj živega videli — moža na polju, ali ženo ob vrtu, ali otroka, ki hiti čez cesto. Pa nič se ne gane, vse je kakor izumrlo . . . Gozd. Solnce sije skozi debla na tla, tu zelena, tam nalahno pokrita z mehkim belim snegom. Toda solnce ne ogreva, ne poživlja. Hladno je kakor luna. Na pobočju griča, razsvitljenim od solnca, stoji avstrijski častnik, sklonjen nad neko stvarjo, ki leži na tleh. Pokličemo ga. Ne odgovori. Ko se mu približamo, opazimo, da je mrtev. V trenutku, ko se je sklonil k svojemu ranjenemu tovarišu, je granata presenetila oba — ranjenca in njega, ki mu je hotel pomagati. Niti časa ni imel, da bi padel, tako hitro je nastopil omrtvični krč. Zdelo se je, da ste obe postavi umetno narejeni iz voska. Zdelo se je, kakor da bi bili v panoptiku. Pa ni prijetno si kaj takega misliti. Naenkrat poči par strelov. Kroglje švignejo mimo nas. Konji so takoj skriti za drevjem, moštvo pade na tla. Nikjer ni živega bitja. Tudi z daljnogledom ničesar ne vidimo. Eden izmed moštva opozori častnika: »Gospod nadporočnik, tam so kozaki!« in pokaže na nasprotno stran. Resnično, videli smo jih, ne posebno daleč od nas, kako so hiteli preko poljane proti ruski meji za svojim krdelom. Prednja straža sproži par strelov in pošlje nekaj smrtonosnih krogelj za bežečimi kozaki. — Eden omahne, pade — drugi odhite živi naprej.

Tako se družita na bojnem polju noč in dan, smrt in življenje . . .

Pri bateriji.

Načelnik horjulskega Orla Fran Lončar je pisal svojemu prijatelju pismo z dne 22. decembra 1914, v katerem se mu zahvaljuje in obenem priporoča za »Slovenca«, potem pa piše:

Gotovo Te bo zanimalo zvedeti, kako je na bojišču. — Ako pogledaš na zemljevid zapadnega bojišča, vidiš, da se mi s svojimi baterijami nahajamo nekako v sredi, izpostavljeni najhujšemu ognju. Naša glavna naloga tu je ta, da do gotovega časa držimo sovražnika na uzdi in mu zabranimo, da bi prodrl bojno črto. Dosedaj so se mu še vsi poizkusi ponesrečili. V dveh

tam zunaj za domovino. Tudi otroci čutimo resnobo časa. Kar je v naši moči, bomo radi storili tudi mi. Sredi vsesplošne prošenjske molitve sili zdaj posebno na naše uho beseda Gospodova: »Pustite otročiče, naj pridejo k meni in nikar jim ne branite.«

Hitimo torej s prav posebno zaupljivo in stanovitno molitvijo k dobremu Srcu božjega Prijatelja otrok, k naši nebeški Materi Mariji!

Sveti oče bi rad videl, da bi se otroci zbirali pri mizi Gospodovi. Poslušajmo njegov klic, darujmo sveto obhajilo za vojskine zadeve.

Ta nova križna vojna bo gotovo izprosila od Boga obilo blagoslova na nas vse. — Bog hoče!

Vsled prošnje otrok je sestavil neki redovnik to-le — cerkveno odobreno — molitev:

Križna vojna otrôk — z orožjem molitve in sv. obhajila — za domovino.

Božji Zveličar, ki ljubiš otroke in si govoril: »Pustite otročiče, naj pridejo k meni, in nikar jim ne branite . . . .,« glej, zdaj prihajamo k tebi vsi z največjim zaupanjem v važnih zadevah. Naši očetje in bratje so prijeli za orožje, da se bojujejo za pravično stvar. Velike skrbi tarejo naše družine.

Ljubi Zveličar! Glej, prihajamo k tebi, otroci k božjemu Prijatelju otrok. S polnim zaupanjem se bližamo tvojemu najsvetejšemu in najboljšemu Srcu. Prosimo te goreče, potrjuj, varuj in blagoslavljaj naše očete in brate, blagoslovi domovino in vse, ki jim je izročena skrb zanjo. Naj bodo deležni tvoje pomoči in tolažbe vsi, ki so v stiski in v smrtnih bojih.

O Jezus, tvoj namestnik na zemlji želi, da bi videl otroke pri obhajilni mizi. Darujemo ti torej sv. obhajilo, to dragoceno in najbolj uspešno sredstvo sprave in prinrošnje. O, usliši naše ponižne in zaupljive molitve! Obljubujemo, da ti bomo vedno zvesto služili in ti tako izkazovali hvaležnost za vse, kar nam sedaj po božjem usmiljenju naklanjaš.

Sv. Marija, naša ljuba nebeška Mati, prosi svojega božjega Sina, naj usliši naše prošnje. Amen.

Srce Jezusovo, zaupam v te. (300 d. odp. Pij X. 27. maja 1905.) Sladko Srce Marijino, reši me! (300 d. odp. Pij X. 30 sept. 1852.)

Dne 7. februarja bo prošenjski dan za mir. Papež Benedikt XV. vabi osobito tudi otroke k molitvi pred Najsvetejšim in k sv. obhajilu. Katehetje jim bodo tolmačili želje sv. očeta. Ali ne bi se molitvi sestavljeni od sv. očeta smela pridejati še zgoraj natisnjena? V šoli naj bi se poprej prečital navedeni oklic. Katehet.

Radi obrekovanja „Ljudske posojilnice“ oziroma dež. glavarja so bili doslej kaznovani:

1. **Anton Pirh iz Šmarjete na Dolenjskem** pred sodnijo v Mokronogu na 10 dni zapora;

2. **Lampe Jožef iz Postojne** pred sodnijo v Postojni na 7 dni zapora;

3. **Aleksander Pičman, železniški uradnik iz Št. Petra na Krasu,** pred sodnijo v Postojni na 5 dni zapora oziroma na 50 K globe;

4. **Anton Zakrajšek, posestnik v Dol. Ponikvah,** pred sodnijo v Trebnjem na 5 dni zapora, oziroma 50 K globe;

5. **Matija Šivc, posestnik v Dolenji Brezovci,** pred sodnijo na Vrhniki na 6 dni zapora oziroma 60 K globe.

6. **Jernej Juvančič iz Gor. Hotiča** pred sodnijo v Litiji na 5 dni zapora oziroma 50 K globe;

7. **Justina Modic, učiteljica v Šmarjeti na Dolenjskem,** je bila tožena pred sodnijo v Mokronogu. Ker je povedala osebo, od katere je obrekovanje slišala in ker je vse obžalovala, kar je govorila in objavila preklic v »Slovencu« in »Domoljubu«, se ji je odpustilo in odstopilo od nadaljnega kazenskega preganjanja;

8. **Katarina Bizilj, mesarica v Ljubljani, Hradeckega vas št. 27,** je bila tožena pred okrajno sodnijo v Ljubljani. Ker je jokaje prosila odpuščanja in prosila milosti v imenu svojih 6 nedolžnih otročičev, se ji je odpustilo proti temu, da je objavila preklic v »Slovencu« in »Domoljubu«.

9. **Urša Cimerman iz Bizavika** je bila tožena pred sodnijo v Ljubljani. Ker je jokaje vse obžalovala in se zavezala, preklicati v »Domoljubu«, se ji je odpustilo.

Nadaljne obsodbe še slede.

Slovenci pozdravljajo svoje domače iz obleganega Przemysla.

Ognjičar gosp. Jos. Rihar iz Spodnje Šiške je pisal svoji soprogi pismo, ki je došlo iz Przemysla po avstrijskem letalcu. Gosp. Rihar pozdravlja soprogo, otroke in znance in prilaga 65 naslovov, na katere se naj sporoči, da naslednji naši vojaki svojce najprisrčnejše pozdravljajo v skupnem pismu, ker letalec za vsakega posebej ne more jemati seboj dopisnic: Peter Jenko, Sp. Šiška 30; Silv. Saksida, Prvačina pri Gorici; Vinc. Batistič, Mirna pri Gorici; Mih. Bratkovič, Renče 382 pri Gorici; Franc Čermelj, Dobravlje 102, Sv. Križ-Cesta; Franc Černič, Miren-Rupa pri Gorici; Gašper Dovžan, Mojstrana 18 (Gor.); Anton Formasari, Lucinico 358 pri Gorici; And. Humar, Gorica, ulica Koronini 24; Pavel Jagodnik, Koseze 1 pri Ilirski Bistrici; Franc Kunstelj, Polšica 17, Gorje-Bled; Mužič Rok, Slapnik 8, Dolenja (Primorsko); Miroslav Perozzi, Dornberg 27 pri Gorici; Val. Poljanec, Gor. Tribuše 63, Slap ob Idriji; Vil. Pregelj, Renče 44 pri Gorici; Jožef Prinčič, Štverjan 158 pri Gorici; Anton Pušlar, Vrhe 6, pošta Krka (Dolenjsko); Saksida Franc, Prvačina pri Gorici; Pšenica Jakob, Dovje št. 46 (Gor.); Zuk Anton, Ribnica 157 (Dol.); Štrukelj Jakob, Dob 58 pri Domžalah; Anton Zulian, Kozana 21 pri Gorici; Flajnik Matija, Lukov dol 51, Severin na Kupi (Hrv); Zupan Ivan, Boh. Bela 58 (Gor.); Silv. Lokar, Lokavec 162 pri Ajdovščini; Samsa Anton, Trnovo št. 71, Ilirska Bistrica; Jos. Repouž, Št. Janž (Dol.); Al. Kravanja, Bovec pri Tolminu; Ivan Mekina, Selo št. 32 pri Ljubljani; Jos. Rožič, Kojsko pri Gorici; Peter Miloch, Kormin (Chiopris št. 3); Paušin Jožef, Robodišče 28, Breginj (Prim.); Pettarin Jakob, St. Lorenzo presso Mosse 234 (Prim.); Flapp Jožef, Kormin; Bon Leonardo, Kormin; Eckert Eisig, Gorica; Fain Ivan, Kormin; Pian Ivan, Zagrado pri Gorici; Bressan Dominik, Fara (Prim.); Arbi Jožef, Sp. Šiška 150 pri Ljubljani; Cigoj Anton, Gojače 70 pri Gorici; Intihar Franc, Vukovina pri Gr. Gorici (Hrv.); Kogoj Ignacij, Dol. Tribuše 58 pri Tolminu; Malič Anton, Mirna 171 pri Gorici; Oblak Ivan, Kalce št. 6, Logatec; Pintar Jožef, Pevma št. 89 pri Gorici; Pirnat Matija, Krtina 56 pri Domžalah; Stonitsch Mih., Reichenau 33, Gottschee; Travain Anton, Villesce 68 pri Gradiški; Wolf Georg, Lienfeld 61, Gottschee; Bruno Nikola, Villa Vicentina 18 (Prim.); Bele Alojzij, Kandija 10, Rudolfovo; Bratož Franc, Orehovca 6, Št. Vid pri Vipavi; Brezavček Ivan, Tesno 10, Čepovan (Prim.); Gon Jožef, Fimmicello St. Lorenzo (Prim.); Klančar Ivan, Studeno št. 10, Nova vas pri Rakeku; Kraševec Martin, Metule 9, Nova vas pri Rakeku; Lorenzou Anton, Kormin (Prim.); Lutman Ivan, Lorenzo Cipriani 49 pri Gorici; Maghet Franc, Kormin, Via Manzoni 145 (Prim.); Pettarin Jožef, Mossa 123 (Prim.); Vittor Jakob, Mariano, Corona 2 (Prim.); Vončina Jožef, Gor. Kanomlje 41, Spod. Idrija; Žagar Jožef, Šenčur 151 pri Kranju; Zuttion Anton, Ajello i Joani (Primorsko).

80 frankov nagrade na glavo naših topničarjev na Francoskem.

Anton Janež iz Zatolmina, ki služi pri motorni bateriji na francoskem bojišču, piše:

Najbrže Vam še ni znano, kaj je proti nam ukrenil sovražnik. Dne 3. januarja so v francoskem in angleškem taboru razglasili, da dobi **80 frankov, kdor ubije ali ujame enega od naše baterije.** Tu vidite, da naši sovražniki čutijo, da smo mi in naši 30 5 cm možnarji kot črv, ki se zajeda v njih vrste.

Smrt slovenskega junaka na francoskem bojišču.

Rezervni topničar Jožef Drolc piše, kakor poroča »Slov. Gospodar«, z francosko-nemškega bojišča svojim staršem na Polzeli:

Ostende, 8. januarja.

Dragi! Mnogo srčnih pozdravov Vam pošiljam iz daljne Belgije. Meni gre tukaj po stari navadi. Zdrav sem še zmiraj, hvala Bogu. Boji se vršijo tukaj noč in dan. Vojna sreča se menjava, danes smo mi na boljšem, jutri zopet sovražnik. No, pa mi z našimi velikani (težkimi možnarji) smo uničili že marsikatero sovražno baterijo. Nekaj sovražnih postojank je bilo, ki so tako sipale ogenj na nas, da je bilo strašno. Vedno je bil enak boj. No, in potem smo jim pa le prišli enkrat na sled in pregnali smo jih. Mi obstreljujemo večinoma le trdnjave in mesta. Mesto N. se prav zagrizeno drži. Mislim, da jim bomo že prišli do živega. Na starega leta dan proti večeru, ko je naš oddelek šel v službo, prileti šrapnel v našo baterijo. Zadel je žalibog enega slovenskega junaka, doma nižje Pragerskega na Štajerskem. Junak se je takoj zgrudil. Bil je pri priči mrtev. Šrapnel ga je bil zadel v glavo. Žalosten je bil pogled na vrlega junaka. Spravili smo zvestega vojaka na dom v vojaško stanovanje, drugi dan smo ga v navzočnosti več vojakov slovesno pokopali na mirodvoru. Bil je prvi junak, ki je padel v petmesečnem bojevanju pri naši motorni bateriji. Ranjen še ni bil nobeden od sovražne krogle, čeprav jih je že na stotine in stotine švigalo po zraku okrog naših baterij. Nas je obvarovala roka Najvišjega. Mi imamo še zanaprej zaupanje v našo priprošnjico Devico Marijo, da nas bo obvarovala pred vsem hudim in do konca vojske. Potem se z veseljem in polni slave podamo v našo ljubljeno nam slovensko domovino. To je nas vseh edina želja. Bog nas usliši, da bi strli do tal sovražnika. Srčno Vas pozdravljam in ostanem Vaš hvaležni sin Jožef Drolc.

Položaj v Lvovu.

Krakov, 29. januarja. Listi priobčujejo zanimivo pismo neke lvovske osebnosti, ki se med drugim glasi: V Lvovu vlada žalostno razpoloženje, ki pa napravlja dostojanstven vtis in ga torej ni zamenjati z obupom. Pač se dogajajo tudi čini obupa, da, celo samoumori, ker nimajo vsi dovolj krepkih živcev, da bi prenesli toliko pretresljivega. Globoko žalost vzbuja zlasti samoumor znanega arheologa vseučiliščnega profesorja dr. Hadaczeka, čegar ime bo v znanosti živelo dalje in čegar smrt pomenja za poljsko in avstrijsko znanost veliko izgubo.

Rusi so bili ob vojem prihodu v Lvov sprejeti z ledenim molkom. Upali so na uljuden sprejem in častniki, ki so prijahali v mesto na konjih, so se izredno prijazno obnašali. Videlo se je, da so pričakovali slavnosten sprejem in so dali to tudi prikrito razumeti. Odločna meščanska družba se pa ni dala zvabiti iz svoje rezerve ter se trajno drži srednje poti med neuljudnostjo, ki bi mogla dati povod za represalije, in med hinavsko prijaznostjo, ki bi utegnila pri Rusih vzbuditi krive nade. Korektna hladnost traja dalje; do zbližanja ne pride. In ta korektna hladnost napravlja tako globok vtis, da so celo življi, ki bi se mogli sumiti, da so rusofilni postali tihi in malodušni; ti življi so tudi med Rusi jeli izgubljati ugled, ker so Rusi spoznali, da so jih rusofili napačno informirali in da Lvov in vzhodna Galicija nikakor nista tako željna »osvoboditve«, kakor so trdili rusofilni agitatorji.

V Lvovu vlada velika stiska. Mnogim funkcionarjem so Rusi ponudili plačo, a poznamo slučaje, v katerih se je ponudba kratko in malo odbila, za kar je bilo pač treba velikega poguma. Poznamo tudi slučaje, v katerih je beda cele družine prisilila posamezne njene člane, da so prevzeli službovanje, h kateremu bi jih bili Rusi itak lahko prisilili. Vendar se je to vedno zgodilo s povdarkom državne zvestobe in podaniške dolžnosti; obžalovanja vredne izjeme so k sreči tako redke, da v splošnosti ničesar ne izpremene. Rusi so morali dobiti o krasni zvestobi do našega cesarja tak vtis, da na tihoma to zvestobo občudujejo in spoštujejo.

Čeprav je Lvov od vsega ostalega sveta odrezan in so mu na razpolago le neresnična ruska poročila, vendar Lvov še ni nehal upati. Dobro ve, da bo zopet osvojen in ta zavest je močnejša nego vsi poizkusi, da bi se to upanje omajalo. Človek bi verjel na magnetične toke. Tako je n. pr. sporočilo o zmagi pri Limanovi na nepojasnjen način prodrlo v Lvov; niti tega se ni vedelo, kje se bitka bila, toda magnetično smo čutili uspeh spričo tajnostnega nemira v ruskih krogih, kar je — mimogrede bodi rečeno — zanimiv dokaz za vojaško važnost tega boja. Naš zaupnik, ki je mnogo podrobnosti še-le tu izvedel, trdi, da so reakcijo dotičnih dogodkov tudi v Lvovu čutili. Za psihologijo državne skupnosti in edinosti v čustvovanju so taki pojavi važni in neprecenljivi. Je, kakor bi živci prepletali državno telo.

Ojačenja za Srbijo.

»Frankfurter Zeitung« poroča: Atenski list »Estia« poroča iz baje zanesljivega

---

mesecih smo prišli 12—15 km naprej. Mi smo v okolici * * *, baterija pa kake 4 km naprej. Nekako na sredi stoji hribček in tu imamo stanovanje in kuhinjo. Stvar je torej taka: V * * * stoje kolone, na ježah kvartirji, pri * * * pa topovi. Tu stoji poslopje v polkotnikih; od dveh strani ga obdaja živa meja in vrsta visokih dreves. Tukaj smo sredi vrta postavili topove, kakih 8 m vsaksebi; krog in krog smo pa v lepem redu zasadili gost sadovnjak, pri čemer seveda nismo gledali, da bi sadili enake vrste skupaj, marveč smo vse namešali: jablane, češplje, vrbe itd. Tudi poleg topov smo zasadili posebno košata drevesa, ki topove popolnoma skrijejo radovednim očem. Krog topov so napravljena podzemeljska kritja, t. j. prostori, kamor se v slučaju potrebe lahko skrijejo možje, ki strežejo in uravnavajo topove. Zadaj sta še dve kritji za telefon in poveljujočega častnika. Ta kritja so vsa v zemlji; čez izkopane rove se položi pločevina, čeznjo pa zemlja. Na vrhu smo hitro nasadili pušpana, deloma pa svežo zemljo pokrili z rušami. Tudi bombe smo spretno zložili in zakrili. Kdor bi pogledal na vrt, kadar ne streljamo, bi pač ne opazil topov; tedaj ni na vrtu nikogar drugega nego straža in dva podčastnika, ki z daljnogledi opazujeta obzor radi zrakoplovov. Streljamo bolj malo, ker stane vsak strel čez 3000 K in treba dobro vedeti za cilj, predno se krogla odpošlje. Streljali smo skozi tri tedne in razbili več sovražnih baterij.

Zadnjič je nemški polkovnik brzojavil našemu poveljniku, da se bližajo tri sovražne težke baterije in velel, naj jih nemudoma obsujemo z ognjem. Naš poveljnik je pa bil mnenja, da je bolje počakati, da se sovražne baterije približajo in pripravijo na strel; temu je pritrdil tudi polkovnik. Naš poveljnik z aparati preračuni daljavo, in ko dožene, da sta se dve francoski bateriji ustavili in pripravili na strel, telefonira naši bateriji daljavo in strel. Krogla odleti in udari ravno sredi med obe bateriji; ubito in omamljeno moštvo pade po tleh. Takoj nato priletita še dve krogli na en mah — in obe sovražni bateriji sta bili z vsem moštvom uničeni in pokopani. Tretja baterija, ki je bila še na vozeh, se sedaj hitro obrne in drvi proti bližnjemu kolodvoru, da bi rešila vsaj te topove. A ni ji bilo usojeno. Naš poveljnik brzo preračuni daljavo in poveljuje . . . Nekaj strelov, nekaj strašnih bruhov — in tretja francoska baterija z vsemi vozovi municije je bila pokopana. Nemški polkovnik je bil strašno vesel, ko je videl naše delo ter je nasvetoval našemu poveljniku, naj še postajo razbijemo, pa poveljnik mu odvrne, da je škoda, ker jo bomo imeli morda kmalu sami v posesti. Polkovnik mu pritrdi, češ, da je pametno tako. Drugi dan smo Francozom zopet razbili več baterij; opazil jih je bil naš poveljnik sam, ko so pokale na Nemce. Zbili smo jim tudi neko utrjeno postojanko, katere prej Nemci niso mogli zavzeti. Nocoj so se Nemci zopet pomaknili nekoliko naprej.

Iz tega lahko vidiš, kako delo imamo tukaj; vedno moramo biti pripravljeni in čuječi, kje se pokaže potreba za naše delo. Glavne utrdbe okrog znanih trdnjav so še preveč oddaljene (je še preveč vojaštva vmes), da bi jih mogli obdelovati. Vedno smo pripravljeni na vse slučaje; ako bi se kdaj posrečilo Francozom prodreti našo bojno črto, je vse tako urejeno, da o pravem času spravimo na varno dragocene topove — dvakrat dragocene v sedanjem vojnem času. Sedaj smo dobili tudi nove bombe, ki žanjejo 600 m na široko. To ni šala!

Sedaj sem prost, ako nisem na straži; le hrano mora nesti k bateriji tisto strežno moštvo, ki je prosto (vsak dan je eno strežno moštvo v službi). Kadar se pa začnemo pomikati naprej, bomo pa trpeli, ker so ceste slabe in tla razmočena. Najbrže nas čakajo tukaj še strášni boji, kajti sovražna moč ni majhna in se vsak dan dopolnjuje in množi. Sicer se čuje, da jim primanjkuje streljiva, a kdo vé, če ni to samo pretveza.

Nocojšnjo noč se je začel 6 km pred nami strašen boj. Mi smo v kritjih, ki se kar tresejo. Sicer se boji vedno vrše, toda nocojšnjo noč in cel dan pa že tako poka, da se zemlja stresa; vse bruha ogenj: topovi, strojne in navadne puške. Izida ne vem. Mi smo čisto hladnokrvni; cel dan čakamo povelja. Ako greš s tefefonom do opazovalnega poveljnika, slišiš nad sabo in krog sebe tako melodijo, da bi skoprnel, ako bi je ne bil vajen. Po zraku vrše šrapneli in granate, brne bombe in sikajo strojne puške; vmes pa kriči poveljnikov in ranjencev glas. To se povedati ne da; človek dela le še kakor stroj v rokah strojnega mojstra.

Vedeti moraš, da nas varuje le Bog in pa skrbno kritje. Ko bi sovražnik zvedel za našo postojanko, bi bilo slabo za nas. Zato ne sme nihče v bližino baterije, ker je veliko špijonov. Z Angleške je bojda odšlo pet najboljših detektivov vohunit; njih glavna naloga je pa, poizvedeti, kje stojita naši bateriji. Marsikateri zrakoplovec je že napenjal oči, da bi nas zvohal, a hvala Bogu, doslej zaman. Ako zrakoplovec opazi kako baterijo, takoj naznani z belim trakom, kje stoji, nakar sovražna artiljerija začne z obstreljevanjem. Ako imamo kako delo zunaj kritij, pa opazovalec s tremi žvižgi naznani letalca, tedaj takoj vsi zginemo pod zemljo. Vsako nedeljo je polno zrakoplovov po zraku; včasih kar sikajo sem in tja. Seveda pokajo proti njim šrapneli in strojne puške, a uspeha je malo, ker ostanejo letalci zmerom v gotovi višini in jih je težko zadeti.

Kako je na ruskem bojišču? Poročaj mi večkrat o tem, da lahko ob naših uspehih veselo poskočim. Zdravl

vira, da se bode v kratkem v Baru izkrcalo 80.000 in 50.000 angleških in indijskih čet, ki pridejo iz Egipta na pomoč Srbiji.

V NOVI SRBIJI NI REDNE VOJSKE.

Solun, 26. januarja. (Kor. urad.) V Novi Srbiji ni skoraj nič redne vojske. Mejo straži milica. Bolgarski četaši delajo v prvi vrsti na to, da zapeljejo makedonske rekrute k dezerataciji. Begunce vodijo v Strumico.

Pisma vojakov iz srbskega ujetništva.

Čemu skrivati resnico? Naslednjih vrstic ne priobčujemo z namenom, da bi palili strasti, ampak da ljudstvo opozorimo, naj stvarem gleda z jasnim pogledom v oči. Svoj čas smo že omenili pismo češkega vojaka, obširno pismo slovenskega begunca je tudi odkrilo, da se našim ujetnikom v Srbiji ne godi sijajno, niti tako dobro, kakor bi mi želeli in kakor se ravna z njihovimi pri nas. »Hlas Naroda« priobčuje pismi dveh vojakov, iz katerih povzemamo:

Prvi piše: »Ljubi oče! Ker naša pisma ne pridejo do vas, smo prosili dr. P., da jih vzame s seboj v Sofijo in tako odnese srbski cenzuri. Za časa sokolskih slavnosti so Pražani sprejeli Srbe z največjim navdušenjem in jih vodili v rotovž in reprezentančni dom. Ko smo prišli v ujetništvo, smo pričakovali tudi mi obzirnejšega ravnanja. Pa zgodilo se je ravno narobe. Niso nas samo šikanirali, ampak pobrali so nam tudi denar in vojaško opremo. Meni so pustili krušno torbo in plašč, drugim še tega ne in zato so trpeli hud mraz. Če je prišel vojak iz niške bolnice, mu niti obleke niso vrnili. Dobre čevlje so si Srbi pridržali in ko so bili drugi raztrgani in je vojak zahteval popravila, so mu kratko odgovorili: »Kraljestvo ima čevlje samo za svoje ljudi.« V deželi je lakota in denarja bo zmanjkalo. Zjutraj dobivamo slabo juho, ravnotako opoldne in zvečer. Kruha iz fižola, graha in zadnje čase iz koruze ni mogoče jesti, ker je strašno črn in neprebavljiv. — Tri dni so nas gnali v ujetništvo kakor pse. Imeli bi dobiti plačo, pa do danes še nismo videli vinarja. Z nami postopajo tako prostaško, da bi morali časopisi o tem pisati. —

Drugi vojak piše svojemu stricu: Nov srbski poveljnik je prišel v gimnazijsko bolnišnico in rekel našemu vojaku-učitelju: »Če ne boš imel vse čisto in v redu, ti pomorem tja, odkoder se ne povrneš več.« —

× × ×

Blaž Lilija, posestnik na Fari pri Celju piše iz srbskega ujetništva iz Niša: Mnogo sem doživel, mnogo pretrpel, nikomur ne želim kaj takega. Shujšal sem za 20 kg. **Dobil sem sive lase!**

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Napredovanje naših čet v Karpatih.

Dunaj, 29. januarja. Uradno se poroča:

Pričelo je močno snežiti.

V zahodni Galiciji in na Poljskem se je vršilo samo poizvedovanje in patruljski boji in tam, kjer je razgled dopuščal, tudi artiljerijski boji.

V Karpatih so bili zahodno od prelaza Uzsok ruski napadi odbiti s težkimi izgubami za sovražnika.

Pri Vezersallas in Volovcu so boji končani; sovražnik je vržen na višine prelaza. Ujeli smo vnovič 400 Rusov.

V Bukovini je mir.

Namestnik načelnika general. štaba:
pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Izjalovljen ruski napad pri Gabinu. — Nemci izirgali ruske okope pri Bolimowu.

Berolin, 29. januarja. Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana: Ruski napadi severovzhodno od Gabina (Gumbinnen) so se izjalovili z velikimi sovražnikovimi izgubami. Severovzhodno od Bolimova, ki leži vzhodno od Lowiča, so vrgle naše čete sovražnika iz njegove prednje postojanke in so vdrle nato v glavno postojanko. Osvojene jarke smo držali razven enega manjšega, dasi je sovražnik ponoči izvajal silovite protinapade. Osvojeni jarki so se priredili za obrano.

Najvišje armadno vodstvo.

Neprestano potiskajo naše čete Ruse v Karpatih nazaj. Začela je kolona generala Fischerja v Bukovini, ki je pregnala sovražnika iz Dorne Watre, Jakobenija, Kimpolunga, Wame, Gure Humore do Moldave in tako odbila ruski sunek proti Sedmograškem. Druga kolona, ki je vrgla sovražnika iz komitata Marmaros, je dosegla Zielono; tretja kolona ni samo očistila dolino Nagy-Ag Rusov, ampak jih je vrgla čez Ökörmezö in dosegla Wyszkow, stoje tedaj tudi že na galiških tleh; njeno nadaljnje prodiranje gre proti Dolini in Stryju. Četrta kolona je dosegla prelaz Uzsok, njen nadaljnji cilj je kraj in prelaz Turka in potem petrolejsko ozemlje Boryslaw - Drohobycz na eni strani in Sambor ob Dnjestru na drugi strani.

Iz vsega tega jasno sledi, da nameravajo naše čete osvoboditi Przemysl in Ruse prisiliti, da se morejo umakniti le proti severu, torej tja, kamor merijo vsi boji v Galiciji. Ta vojni položaj imajo pred očmi tudi Rusi, ker že govore o prostovoljni izpraznitvi Lvova, ki bi v tem slučaju brez boja zopet padel v naše roke. Pa ne samo to, ampak vsa vzhodna Galicija bi bila v tem slučaju za Ruse nevzdržljiva.

VELIK USPEH NAŠIH ČET PRI ANDREJEVU.

Berolin, 29. januarja. »Novo Vreme« poroča, da so dosegle avstro-ogrske čete pri Andrejevu znatne uspehe. Posrečilo se jim je, da so kljub silnemu odporu ruskih čet zasedle več višin severno od mesta, ki obvladujejo vso dolino Jeda. Avstrijci so tam razvrstili več baterij najtežjih topov, ki zdaj obstreljujejo za Ruse važno železnico, ki vodi v Kjelce. (Andrejev leži zahodno od Nide, 33 km jugozahodno od Kjelc.)

RUSKA POROČILA O POLOŽAJU NA POLJSKEM.

Redkobesedna in nejasna stilizacija ruskih komunikejev povzroča v Franciji in v Angliji živahno nezadovoljnost. V pojasnilih listov se nekje izvaja: Uradno poročilo ne nudi nikake prilike, da bi se moglo podati stvarno pojasnilo. Na drugem mestu se izvaja »o običajnem molku o dogodkih v ozemlju Mlawe«. Dejansko se omejujejo zadnje objave ruskega armadnega vodstva na to, da beležijo »splošno se ni izpremenil vojni položaj«. Govori se nato o streljanju topov ob Bzuri in ob Rawki in o tem, da se ruske čete uspešno trudijo, »da odbijajo silovite in trajne ofenzivne sunke zaveznikov«.

LODZ PREKRŠEN.

Amsterdam, 29. januarja. Današnji angleški listi poročajo, da so Nemci osvojeno poljsko mesto Lodz prekršili v »New-Breslau«. Od tu imajo Nemci neposredno zvezo z Berlinom, Vratislavo in Šlezijo.

GENERAL PAU POVELJNIK RUSKO-POLJSKIH ČET?

Berolin, 29. januarja. Iz Genfa se poroča na temelju nekega besaçonskega poročila, da ni general Pau zaradi tega šel v Rusijo, da velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču izroči red, podeljen od predsednika Poincarea, ampak zaradi tega, da prevzame vrhovno poveljstvo čet na Rusko-Poljskem.

× × ×

KIMPOLUNG SO RUSI IZPRAZNILI.

Budimpešta, 29. januarja. »Pesti Naplo« poroča: Potem ko smo potolkli Ruse pri Jakobeniju in Požoriti, so se umaknili na celi črti. **Kimpolung so danes Rusi izpraznili.**

Kimpolung je bil sedež ruskega poveljstva v Bukovini.

RUSKE OPERACIJE V BUKOVINI AD IZ SRBSKEGA UJETNIŠTVA. KOT POMOČ SRBIJI.

London, 29. januarja. »Times« poročajo iz Petrograda: V vojaških krogih so mnenja, da imajo ruske akcije v južni Bukovini namen pritegniti avstrijske sile od srbske fronte k Jakobeniju in Dorni Watri, kar bi olajšalo položaj Srbom. Generalni štab izjavlja, da je od Avstrijcev zopet zaseden prelaz Kirlibaba le v zvezi s celo Bukovino važen in omogoča operacijo, če bi Rusi mogli držati Kimpolung do Dorne Watre. Tako bi obvladali strategično najvažnejšo pot na Sedmograško. Čete, ki operirajo pri Kimpolungu in Dorni Watri, podpirajo železniške proge, ki omogočajo hitre transporte. »Rječ« smatra vse vesti o novi avstrijski operaciji proti Srbiji za neresnične. Sovražnik ni v stanu, da bi pred pomladjo postavil na bojišče dovolj močno armado. Takrat bo pa Donava prestopila bregove in če ruska armada zadrži Avstrijce, da bi Srbijo prej napadli, bi bilo to tem lažje, ker razpolaga sedaj Rusija v Bukovini z dvakrat močnejšimi četami, kot svoječasno v Karpatih.

RUSI PRIČAKUJEJO V BUKOVINI OJAČENJ.

Budimpešta, 30. januarja. »Az Est« poroča iz Bistrice: V Bukovini je popoln mir. Sovražne čete se urejujejo in po zanesljivih poročilih pričakujejo ojačenja, čeprav so bili v treh odločilnih bitkah pri Jakobeniju, Kirlibabi in v južni Bukovini ob rumunski meji ležeči Kolbutani v premoči. Pri Jakobeniju je bila njihova premoč zelo velika.

UMIKANJE RUSOV IZ BUKOVINE.

Bukarešt, 30. januarja. Iz obmejnih krajev Marmorinka in Burdujeni došla poročila se glase, da je ruski načrt, da prekoračijo sedmograške Karpate, ponesrečen. Rusi so poizkušali prodirati, pa so se morali z velikimi izgubami umakniti. Rusko poveljstvo je na potu v Černovice. Dan za dnevom prihajajo sicer nova ojačenja, ali po bitki pri Jakobeniju, kjer so sodelovale sveže ruske čete, se od njih ne pričakuje veliko.

Bukareši, 30. jan. Iz Burdenjenija se »Adeverulu« poroča: Iz Ikanija došli ljudje pripovedujejo, da je v četrtek ob 5. uri popoldne vozil ruski avtomobil s štirimi ruskimi častniki skozi Sučavo. Samo za trenutek so izstopili in so zapovedali, da se izprazni poštni urad. Položaj ruskih čet v gorovju je v nevarnosti.

ZMAGONOSNO NAPREDOVANJE V BUKOVINI.

Budimpešta, 29. januarja. »Pesti Naplo« poroča iz vzhodnih Karpatov: Naše čete zasledujejo na celi bukovinski črti umikajoče se ruske čete. Včeraj se je razvil na več točkah topniški boj in našemu topništvu se je posrečilo prisiliti sovražno topništvo, da je umolknilo. Naša pehota je osvojila z napadi več od Rusov zasedenih višin.

RUSKE KARPATSKE ČETE SO BILE DEMORALIZIRANE.

»Pesti Naplo« poroča: V zadnjih bojih v dolini Nagy-Ag smo ujeli okolu 150 Rusov. Ruski ujetniki so z živalskim poželjenjem naskočili kosilo. Kregali so se za košček kruha, tako da so morali nastopiti ruski častniki. Popolnoma raztrgani in lačni ruski vojaki pripovedujejo, da niso imele čete skoro nobenega trena; in kar je bilo še hrane, to je bilo določeno za častnike in podčastnike. Podčastniki so se bavili z umazano kupčijo in so dali le temu jesti, ki jim je plačal.

NAŠE ZMAGE V DOLINI LATORCE IN UNGA.

Budimpešta, 29. januarja. »Pesti Naplo« poroča iz Karpatov: Na severovzhodnih karpatskih bojiščih so se na celi fronti zadnje majhne praske razvile v velike bitke. Na celi črti smo stopili v akcijo in smo pričeli energično napadati sovražne postojanke. V dolini Latorce smo rusko fronto ne samo globoko nazaj potisnili, ampak smo jo prisilili, da se umakne. Sovražne čete so izvedle protinapade, ki so se ponesrečili, predno so mogli doseči kakšen uspeh. V dolini Unga je od artiljerije kriti napad naše pehote od strani dosegel izredno velike uspehe. Tu smo osvojili več sto metrov ruskih pozicij; poleg tega smo osvojili tudi tri zelo važne opiralne točke. Tudi tu so se ruski protinapadi popolnoma ponesrečili. Mi držimo osvojeno ozemlje trdno, tako da so Rusi popolnoma nesposobni pričeti z novo ofenzivo in osvojiti te kraje.

RUSI SO MORALI ZAPUSTITI ÖKERMEZÖ.

Budimpešta, 29. januarja. »Az Est« poroča iz Szatmarja: Šest tednov je, odkar so Rusi udrli skozi črto Toronya. Osvojili so Toronyo, Majdanko in Repenye in so dospeli do Vizköza. Naše čete so se takrat brez boja umaknile in zavzele najboljše postojanke nad Ökörmezö, kjer so skoro šest tednov zadrževale sovražno prodiranje.

V tem času so se bili le topniški boji in boji predstraž. V ponedeljek smo napadli najvažnejšo rusko postojanko Kliva. Naše topništvo je pričelo z vso silo Klivo obstreljevati. Pod varstvom naših topov je naskočila naša pehota z vso silo goro; ker niso bili Rusi na ta napad pripravljeni, so zbežali v velikem neredu. Kako strašna je bila kanonada, se vidi iz tega, da se je slišala tja do Szatmarja. Ruske izgube so velike. Ujeli smo več sto sovražnikov in osvojili mnogo strojnih pušk. Rusko topništvo je v prvem trenutku sicer odgovarjalo, pa brez pravega cilja ter je mnogo strelov padlo v reko Nagy-Ag. Z osvojitvijo Klive je prišel v naše roke nad Ökörmezö gospodujoči vrh. Rusi so se umaknili brez reda do Toronye.

× × ×

RUSKI ČASTNIKI ZNAJO MAŽARSKO.

Budimpešta, 29. januarja. »Az Estu« javlja njegov poročevalec Franc Molnar: V manjših bojih pri Gorlicah so naši včeraj pri vasi Ropa ujeli več ruskih častnikov in jih privedli semkaj v Grybow, kjer naši častniki skrbe za njihovo prehrano. Ta naloga se je poverila poročniku Nikolaju Szikori, ki jim je pri obedu ponudil vrč rdečega vina. Eden izmed ruskih častnikov, neki nadporočnik, je pa odgovoril v najčistejši mažarščini: »Zahvaljujem se za vašo prijaznost, toda ne pijem vina.« Naš poročnik je sedaj začudeno vprašal: »Kje pa ste se, gospod nadporočnik, naučili mažarsko?« Ruski nadporočnik je odgovoril: »Bil sem dve leti v Carigradu, kjer sem veliko občeval z Mažari; nato sem se začel učiti mažarske slovnice in se že v Carigradu popolnoma naučil čitati in pisati.« — »Toda tudi vaša izgovorjava je izredno popolna.« — »Da, potem sem eno celo leto prebil v nekem trdo mažarskem mestu.« — »Kot aktiven ruski častnik?« — »Gotovo; v ruski armadi je mnogo častnikov, ki ravno tako dobro govore mažarsko, kakor jaz, in skoro vsi so se jezika naučili na isti način kakor jaz.« Na vprašanja, da-li je prebil ne Ogrskem leto dni zgolj radi jezika, je molčal.

RUSI UNIČILI NEKI NEMŠKI ZRAKOPLOV PRI LIBAVI.

Berolin, 29. januarja. Neki nemški mornariški zrakoplov zistema Parseval je poletel 25. t. m. proti ruskemu vojnemu pristanišču Libava. Zrakoplov se ni vrnil. Kakor poroča ruski mornariški admiralni štab, je preletel 25. t. m. Libavo neki nemški Zeppelinov zrakoplov, ki je metal bombe. Rusi so ga obstreljavali, zrakoplov je padel v morje, kjer so ga uničile ruske ladje, ki so posadko ujele.

NOVI UPORI V ODESI?

Hamburg, 29. januarja. »Hamburger Fremdenblatt« poroča iz Sofije: Listi poročajo iz Konstance, da sta se v Odesi zopet uprla dva pehotna in en kavalerijski polk. Le s težavo so upor potlačili.

× × ×

IZ RUSIJE SE VRAČAJO KONZULI.

Berolin, 29. januarja. Wolffov urad poroča: Zadnje dni so se vrnili iz Rusije čez Švedsko nazaj v Nemčijo trije načelniki prejšnjih poklicnih konzulatov v Rusiji, nadalje trije prejšnji nemški izvoljeni konzuli in več uradnikov poklicnih konzulatov. To je prvi uspeh dolgotrajnih izmenjevalnih pogajanj.

KAKO POSTOPA RUSIJA S TURŠKIMI, AVSTRO-OGRSKIMINI IN Z NEMŠKIMI KONZULATNIMI URADNIKI.

Carigrad, 29. januarja. (Kor. urad.) Turški konzuli v Rostocku in v Krču, ki so došli v Carigrad, pripovedujejo strašne stvari, kako da postopajo v Rusiji s turškimi, kakor tudi z avstro-ogrskimi in nemškimi konzulatnimi uradniki in s turškimi državljani, ki so jih izgnali v Sibirijo. Med njimi so se nahajali bogati ljudje, ki so jim oropali vse premoženje, tako da jim ni ostalo toliko denarja, da bi tudi mogli kupiti železniški vozni listek II. razreda. Konzuli opisujejo tudi anarhijo, ki vlada v Rusiji in so jih zato pošiljali od mesta do mesta ter so se večkrat vrnili tja, od koder so prišli. Konzuli so opazili nasprotstvo med ruskim notranjim ministrstvom in orožništvom, ki je podrejeno neposredno vojaškim krajnim poveljstvom. Ministrstvo je kazalo spoštovanje mednarodnemu pravu, a orožniki in njih vohuni se niso nič ozirali na povelja ministrstva. Konzuli izjavljajo, da v Rusiji nihče ničesar ne da na Anglijo in na Francijo. Ljudstvo sodi, da zasede Rusija Carigrad in da podeli lekcijo tudi Angliji, če bi se upirala.

× × ×

MANIFESTACIJE PROTI VOJSKI V RUSIJI.

Krakovski »Naprrod« poroča: Ob obsmrtnici Tolstoja so se prirejale v Rusiji manifestacije proti vojski in proti vladi. Na Jasni Poljani in v Tulu so delili revolucijske oklice. Varšavski listi poročajo, da so ječe tako prenapolnjene, kakor niso bile že od revolucijskih let 1905/07 več.

ARETACIJE V PETROGRADU.

Bern, 29. januarja. »Nowoje Wremja« poroča, da je bilo tekom treh dni pri hišnih preiskavah v Petrogradu aretiranih več kot 1500 oseb. »Ruskoje Slowo« poroča, da je bil znani ruski časnikar Semečko pregnan v Sibirijo, ker je objavil mnogo umazanih stvari o korupciji ruske policije.

NEMČIJA ZAPLENILA PREMOŽENJE SOVRAŽNIH CERKVA.

Lipsko, 29. januarja. Nadomestno generalno poveljstvo 19. armadnega zbora je zaseglo vse premoženje sovražnih cerkva na ta način, da se morajo tem zavodom izplačati le zneski za izpolnitev tekočih potrebnih obveznosti ali pa za plačilo nemških upnikov.

× × ×

NOVI RUSKI NOTRANJI MINISTER.

Bazel, 28. januarja. »Basler Nachrichten« poročajo iz Milana: Ruski minister notranjih stvari postane predsednik moskovske plemiške akademije Samarin.

RUSKI VOJNI KREDIT 20 MILIJARD KRON.

Kodanj, 28. jan. Ruska vlada zahteva, kakor poročajo petrograjski listi, nadaljnji vojni kredit 8 tisoč milijonov rubljev.

Med Rumunijo, Italijo in Bolgarijo.

RUMUNIJA IZGUBLJENA ZA TROJNI SPORAZUM?

Bukarešt, 29. jan. Moskovski list »Russkoje Slowo« priznava v daljšem članku, da je Rumunija izgubljena za trojni sporazum. Rusi so v Rumunijo zaman razmetavali svoje rublje. Za Rusijo je bila le poulična sodrga, vodilni krogi pa nikakor ne. Danes je gotovo, da ostane Rumunija nevtralna, prvič, ker gre roko v roki z Italijo, katero nobena sila ne more prisiliti do tega, da bi nastopila proti Avstriji in Nemčiji, drugič, ker bi bilo proti interesom Rumunije, če bi nastopila proti centralnim velevlastem, ki so še — to se mora priznati — v polni posesti svojih sil. Naši najboljši prijatelji so proti nam. Vsi resni faktorji Rumunije so se obrnili proti nam. Ruska diplomacija je doživela poraz, kakor pri Mukdenu. Vojna odškodnina je velika: Trosporazum je izgubil Rumunijo.

POGAJANJA MED RUMUNIJO IN BOLGARIJO.

Rim, 29. januarja. Genadijev je izjavil dopisniku lista »Matin«: Naša pogajanja z Rumunijo ugodno napredujejo in bodo privedla do sporazuma. Rumunska vlada že pripravlja javno mnenje na to. Očividno se bo dosegel tudi sporazum glede odstopa Macedonije Bolgariji.

PREOBRAT V ITALIJI IN V RUMUNIJI?

Budimpešta, 29. januarja. »Neues Pester Journal« trdi: O zadržanju Italije in Rumunije so došla zanesljiva diplomatična poročila, da je časopisje trojnega sporazuma zadnje čase pisalo veliko neresnic in izmišljotin in da se lahko poroča o razveseljivih dejstvih, ki vzbujajo nado, da ostanejo vsi napori vojsknih hujskačev v teh dveh nevtralnih državah brezuspešni. V Rumuniji osobito se opaža zadnje dni preobrat v korist osrednjih držav.

× × ×

AVSTRIJSKI BUKAREŠKI POSLANIK PRI CESARJU V AVDIJENCI.

Dunaj, 29. jan. Avstrijski poslanik v Bukarešti, grof Czernin, je došel na Dunaj. Cesar ga zasliši dopoldne v avdijenci.

Dunaj, 29. jan. Avstro-ogrski poslanik v Bukareštu, grof Otokar Czernin, ki je došel predvčerajšnjem zvečer na Dunaj, se je včeraj dolgo časa razgovarjal z zunanjim ministrom baronom Burianom.

PRINC HOHENLOHE GRE V BUKAREŠT.

Naš cesar pošlje princa Hohenlohe s posebno misijo v Bukarešt.

RUSI NAMERAVAJO UDRETI V MOLDAVIJO.

Sofija, 28. jan. »Kambana« poroča: Iz premikanja ruskih čet v Bukovini in v Besarabiji sklepajo v Bukareštu, da nameravajo Rusi zasesti donavski izliv Sulina, da vpadejo v Moldavnijo. Rumunska vlada je na to naročila svojima poslanikoma na Dunaju in v Berolinu, da naj izjavita: Rumunija ceni visoko prijateljstvo Nemčije in Avstro-Ogrske. To poročilo potrjuje tudi list »Dnevnik«.

RUMUNSKO POSOJILO NA ANGLEŠKEM.

Iz Amsterdama se brzojavlja: »Reuter« poroča, da so v Londonu podpisali potrebne listine za rumunsko posojilo v višini pet milijonov funtov šterlingov (1 funt šterlingov je 24 K). Posojilo se izvede tako, da podeli angleška banka rumunski državni banki predujem proti rumunskim državnim zakladnicam.

RUMUNSKI MINISTER V PARIZU.

Iz Pariza se poroča: »Petit Parisien« izvaja, da je došel od važnih pogajanj iz Rima v Pariz nekdanji rumunski minister Istrati, ki se najbrže kmalu vrne v Rim.

SAVOV POTUJE V PARIZ.

Kakor poročajo listi, namerava bolgarska vlada poslati generala Savova s posebno misijo v Pariz.

× × ×

DEMONSTRACIJA V MILANU.

»Berliner Tageblatt« poroča iz Milana: Na stolnem trgu v Milanu so nameravali prijatelji vojske prirediti manifestacijo, da poseže Italija v vojsko. Prišli so pa socialisti v velikem številu, ki so pretepli vojne hujskače, ki so jih 50 zaprli, a zopet izpustili. Socialisti so sklenili, da pridejo vsak večer na stolni trg, da preprečijo vojne demonstracije.

DRAGINJSKI NEMIRI V ITALIJI.

Frankobrod, 28. januarja. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Rima: V Sienni so bili novi izgredi zaradi draginje. Vlada pošilja žito na Sicilijo, da prepreči draginjo in draginjske izgrede.

Francoski mornariški minister o poškodbi velike francoske križarice v Jadranskem morju.

Haag, 29. januarja. Iz poročila, ki ga je podal francoski mornariški minister dopisniku lista »Times« o izgubah francoske mornarice od začetka vojske, izhaja, da je bila v Jadranskem morju torpedirana velika francoska križarica; vendar da ni bilo človeških izgub. Škoda je bila v 6 tednih popravljena. (Tu gre skoro gotovo za napad avstrijskega podmorskega čolna »U 12« na francosko ladjo »Courbet«. Op. ured.)

Nemška križarica „Karlsruhe" zopet potopila tri parnike.

Basel, 30. januarja. (Kor. urad.) Po poročilih iz Tokia je križarica »Karlsruhe« v ameriških vodah zopet potopila dva angleška in en francoski parnik.

Zakaj se oborožuje Japonska.

Basel, 29. januarja. Japonski ministrski predsednik grof Okuma je govoril povabljenim članom državnega zbora važen govor, ki jasno kaže, zakaj da namerava Japonska ojačiti armado. Izvaja: Vojska dovede do velikih izprememb v vseh stvareh in v vseh deželah. Če postopajo vsi Japonci složno, to le koristi Japonski. Vprašanje o pomnožitvi armade, ki je že sedem let pereč, se mora izvesti in se ne sme več zavlačevati. Japonska je zdaj lastnica posestva na kitajski celini (Čingtau). Kitajska sama je preslaba, da bi mogla braniti svojo neodvisnost; ta slabost ojači vpliv tujih velesil na Kitajskem, kar lahko dovede vsak trenotek do diplomatične krize. Japonska zasleduje staro politiko, da se ohrani nezmanjšana posest Kitajske in da se vzdrži mir na Daljnjem Vzhodu. Japonska mora biti močna dovolj, da v sili nastopi možato za vzdržavanje teh načel.

Rusija in Japonska proti kitajskim manevrom v Mandžuriji.

Frankobrod, 30. januarja. (Kor. u.) »Frankfurter Ztg.« poroča iz Petrograda: Neko poročilo iz Pekinga pravi, da sta Rusija in Japonska vložili ugovor proti nameravanim velikim pomladanskim kitajskim orožnim vajam v Mandžuriji.

Stališče Združenih držav.

Dunaj, 29. januarja. »Neue Freie Presse« prinaša zanimivo diplomatično informacijo o ameriški kontrebandni akciji. To je obenem tudi sredstvo za pritisk, da se prepreči japonska pomoč trosporazumu, ki je bila že zagotovljena. Amerika se boji, da bi Japonska porabila plačilo za pomoč v to, da si nabavi veliko brodovje. Akcija se je posrečila. Japonska pomoč ne pride več v poštev.

Protest proti uvozu orožja iz Amerike v Evropo.

Kolin, 29. januarja. (Kor. urad.) »Kölnische Zeitung« poroča: Državljani Združenih držav, ki bivajo v Evropi, so protestirali proti vsakemu uvozu orožja iz Amerike. Protest nameravajo v 10.000 izvodih poslati mirovnim družbam, verskim društvom in ženskim zvezam. Evropske velesile so naročile v Ameriki veliko množino orožja, ki se more dobaviti le eni stranki. Če dobava po črki tudi ne nasprotuje nevtralnosti, se le dejansko pospešuje ena stranka, ko bi vlada lahko izvoz zabranila. Amerikanci nadalje opozarjajo, da se ne dobavlja orožje samo Angliji, Franciji in Rusiji, marveč tudi Japonski. Ostaja nevarnost, da Amerika sama izroča bodočemu sovražniku orožje za uničenje amerikanskih državljanov v mogoči vojski. Izražajo upanje, da se posreči preprečiti izvoz orožja iz Združenih držav. Izvoz vsekakor nepotrebno podaljša vojsko. Želc, da se prepove izvoz vojnega materiala za boj proti kaki državi, ki se nahaja v prijateljskih odnošajih z Združenimi državami.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Nemško zračno brodovje vrglo veliko bomb v Dünkirchen. — Odbiti angleški napadi pri la Bassee.

Berolin, 29. januarja. Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Med ponočnim poletom zračnega brodovja so na angleške postojanke v trdnjavi Dünkirchen vrgli veliko bomb. Odbit je bil sovražnikov napad na pomorskem obrežju severozahodno od Nieuporta. Sovražnik, ki je vdrl na neki točki v našo postojanko, je bil vržen s ponočnim bajonetnim naskokom nazaj.

Južno od prekopa la Bassee so poizkusili Angleži zopet zavzeti iztrgane jim postojanke. Njih napad se je izlahka odbil.

Na ostali bojni črti se ni nič bistvenega izpremenilo

Najvišje armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Genf, 29. januarja. Uradno francosko poročilo z dne 26. t. m. ob 11. uri ponoči se glasi: Angleške čete so zadnjo noč odbile nov napad na črti Givenchy-La Bassee. Posebno na cesti Bethune-La Bassee je bil boj zelo hud; Nemci so imeli 300 mrtvih. Včeraj zvečer je mogel sovražnik vsled silnega napada, o katerem smo že poročali, vdreti v naše jarke med Heurtebise in Boissoulowom zahodno od Craonne, potem ko jih je z zračnimi torpedi popolnoma razrušil. Noč od 25. na 26. januarja je bila v Alzaciji in Vogezih mirna. Na ostali fronti ni nič važnega.

Francija pošilja svoje zadnje rezerve na bojišče.

Rotterdam, 29. januarja. Millerand se je po naročilu Joffreja v Londonu temeljito pečal s Kitchenerjevo milijonsko armado in o oboroževanju čet, ki jih nameravajo odposlati na Francosko. Merodajnim osebam na Angleškem kakor tudi kralju Juriju je izjavil, da je poslala Francija že svoje zadnje rezerve na bojišče in da razpolaga le še s četami, ki jih potrebuje v Maroku, Alžiru in v Tunisu.

Pol milijona angleške pehote.

London, 29. januarja. Minister javnih del je izjavil, da razpolaga Anglija s pol milijonom pehotne rezerve, ki jo lahko vsak čas odpošlje na bojišče.

Angleški industrijski špijoni.

Draždane, 29. januarja. »Sächsische Staatszeitung« javlja: Angleški industrijski špijoni so na poti v Avstro - Ogrsko in Nemčijo, da tu poizvedo plačilne razmere, produkcijo in druge poslovne tajnosti nemške in avstro-ogrske industrije. Svari se pred njimi. Zlasti si prizadevajo dobiti v roke vzorce in cene izvoznega blaga obeh držav.

Beda v Ostende.

Posebni poročevalec »Tyda« poroča iz Ostenda, da vlada tam velika beda. Od 45.000 prebivalcev je ostalo v mestu le še 6000 oseb.

× × ×

Nemški uspehi pri Lilleju.

Bolougnski list »Telegramme« poroča, da so zasedli Nemci ceste, ki vodijo v Lille in da so jih utrdili. Od Armentieresa so oddaljeni manj kot deset kilometrov. Mesto vedno obstreljujejo. Zadnjo nedeljo so padale njih krogle v La Chapelle d'Armentières, važno industrijsko predmestje, kjer je poškodovanih več tvornic. V Armentièresu morajo biti prebivalci ob 8. uri zvečer doma in morajo biti pogašene vse luči.

Nemci dograditi mestno gledališče v Lille.

Amsterdam, 29. januarja. Iz Pariza se poroča: Listi javljajo iz Lille, da so dale tamošnje nemške oblasti dograditi novo mestno gledališče, ki je bilo ob zasedenju mesta še negotovo. Oblast namerava gledališče otvoriti z »Walküro«.

Messiny, poveljnik v Vogezih.

Genf, 28. januarja Nekdanji francoski vojni minister Messiny je prevzel poveljstvo v Vogezih. Trdi se, da izvedejo važne izpremembe na vodilnih francoskih vojaških mestih.

× × ×

Odlikovani poveljniki naših motornih baterij na zahodnem bojišču.

Berlin, 29. jan. Kratko pred slavnostno službo božjo je podelil na cesarjevo povelje general artiljerije pl. Lauter polkovniku pl. Langer, poveljniku avstro-ogrskih motornih baterij železni križ prvega razreda. Po službi božji se je polkovnik osebno cesarju zahvalil za odlikovanje. Cesar je zopet pohvalil delovanje avstro-ogrskih motornih možnarjev.

Iz Belgije izgnani Nemci se vračajo.

Frankobrod, 29. januarja. Sto Nemcev, ki so preje živeli v Belgiji, a bili ob izbruhu vojne izgnani, se je vrnilo v Belgijo, da ondi urede svoje stvari. Železniški minister jim je dovolil prosto vožnjo.

× × ×

Odlikovani Joffre.

Iz Pariza se poroča: Ruski poslanik je predstavil predsedniku Poincare generala Jusupova, ko potuje v glavni stan, kjer izroči Joffreju znamenje vojaškega reda sv. Jurja, ki mu ga je podelil ruski car.

× × ×

Angleška bojna križarka »Tiger« potopljena?

Kiel, 29. januarja. »Kieler Neueste Nachrichten« poročajo iz Amsterdama: Kapitan neke ladje poroča, da je potopil torpedo v bitki na Severnem morju angleško bojno križarko »Tiger«. — (Oklopno križarko »Tiger« so izpustili leta 1913. v morje; obsegala je 29.000 t., dolga je 221 m, široka 27·6 m, brzina 28 morskih milj, posadka 1050 mož. Oborožena je bila z osmimi 34·3 cm, dvanajstimi 15·2 cm in s štirimi 4·7 cm topovi.

× × ×

Trije angleški zrakoplovi pogrešani.

Basel, 30. januarja. (Kor. urad.) »Baseler Nachrichten« poročajo: Od sedmih angleških zrakoplovov, ki so obstreljevali Ostende in Zeebrügge, se trije niso vrnili. Ko so leteli nazaj, so jih obkolili številni nemški zrakoplovi in podili proti odprtemu morju. Med pogrešanimi Angleži se nahaja tudi letalec Samson, ki se je večkrat odlikoval.

× × ×

Ljudsko gibanje proti draginji na Angleškem.

Amsterdam, 29. januarja. Iz Londona se poroča: Med ljudstvom vedno bolj narašča gibanje proti draginji. Specialna komisija pod predsedstvom Asquitha, ki jo je sestavila vlada in ji poverila nalogo, da skrbi za zadosten dovoz živil in njihovo pocenitev, ni doslej dosegla nobenega uspeha. Nasprotno, cene moki in žitu so znova močno poskočile. Vladi se ljuto očitajo različne stvari. Tako ji predbacivajo, da dopušča, da lastniki in veletrgovci z žitom drže zaprte svoje ogromne zaloge, ker čakajo, da bi postale cene še višje. V Tyneside, največjem angleškem industrijskem okraju, so imeli delavci ogromno obiskan shod, na katerem se je zagrozilo s splošnim štrajkom, ako vlada ne bo ničesar storila proti izstradanju ljudstva, ki je izvajajo trgovci z živili. Tudi po vseh drugih provincah se pojavlja enako gibanje ter je položaj smatrati za kritičen.

Sneg v južni Franciji.

Milan, 29. januarja. Zadnje dni je po celi južni Franciji močno snežilo. Garonne je prestopila bregove in napravila velika opustošenja. Kantone Var, Obmorske in Spodnje Alpe pokriva debel sneg. Tudi temperatura je padla več stopinj pod ničlo.

Kaj si Amerika dopusti od Angleške.

Berlin, 28. jan. V »Berliner Ztg. am Mittag« opisuje berolinski dopisnik lista »Newyork Herald« Aubrey Stanhope zaplenitev ameriškega parnika »Green Briar« po neki angleški križarici. Parnik je odplul 10. decembra naložen z volno iz New-Orleansa v Bremen. Ko je 30 decembra zapazil angleško križarico, je takoj razobesil ameriško zastavo. Križarica je dvakrat ustrelila na parnik. Ko so Angleži parnik preiskali, so ga zaplenili, ukazali, da se sname ameriška zastava in razobesi angleška.

Portugalska.

OKLIC DIKTATORJA CASTRE.

Kodanj, 29. januarja »Daily News« poročajo iz Lizbone, da je izdal predsednik oklic, v katerem se izjavlja tudi o notranjih političnih dogodkih, ki so jih povzročile v častniškem zboru deloma mornarhistične, deloma protimilitaristične spletke. Izjavlja, da je odstranjena za ljudovlado vsaka nevarnost.

BIVŠI KRALJ MANUEL NA PORTUGALSKIH TLEH.

Madrid, 29. jan. »Imparcial« objavlja brzojavko iz Madrida, ki poroča, da se nahaja bivši kralj Manuel pri Oroise ob španski meji, in sicer na potugalskih tleh. Generalni štab monarhistov in tajnik kralja pričakujeta ob meji nadaljnjih dogodkov. V Madridu sodijo, da je notranji položaj Portugalske zelo resen.

Kaj zahtevajo portugalski častniki.

London, 30. januarja. (K. u.) »Daily Mail« poroča iz Lizbone z dne 27. t. m.: Listi objavljajo pismo častnikov lizbonske garnizije generala Castro. Pismo obsega sledeče zahteve: 1. Vlada naj uradno izjavi, da zadnje gibanje v armadi ni bilo monarhistično, 2. vsi k drugim polkom prestavljeni častniki naj se uvrste k prejšnjim četam; 3. vlada naj proglasi amnestijo in 4. v uradnem listu objavljena pohvala civilnega prebivalstva za podporo demokratov proti vojaški stranki naj se prekliče.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 30. jan. (Kor. ur.) Turški glavni stan poroča: Na kavkaški fronti se ni nič posebnega zgodilo. Turške čete, ki so pričel z osenzivov smeri proti Oltkiju, so ujele 300 Rusov in zaplenile veliko materijala. V Aserbeidžanu poteka bitka, ki divja že teden dni v okolici Chor, zadnjem zavetišču Rusov Aserbeidžanu, za nas ugodno.

TURŠKO BRODOVJE NA DELU.

Carigrad, 30. januarja. (K. u.) Generalni štab poroča: Turško brodovje je dne 28. t. m. uspešno bombardiralo rusko vojaško postajo na zahodnem obrežju Črnega morja.

ATENTAT NA MARŠALA PL. GOLTZ.

Amsterdam, 29. januarja. Iz Londona se poroča: Glasom neke vesti iz Jaffe je tamkajšnji nemški konzulat dobil iz Carigrada poročilo, da se je proti maršalu pl. Goltz izvršil revolverski atentat. Obenem je bilo napadenih tudi več turških generalov. Podrobnosti niso znane.

RUSIJA HOČE VLADATI V PALESTINI.

Kodanj, 28. januarja. (Kor. ur.) Na dan, ko se je blagoslavljala voda, je zboroval v prostorih peterburškega metropolita Vladimirja slovesen shod. Udeležili so se ga v velikem številu škofje, visoki duhovniki, člani svetega sinoda in vseučiliški profesorji. Metropolit se je v svojem govoru zavzel za to, da ni želeti, da dela Rusija na nevtraliziranje svete dežele, za kar se je izjavil del javnega mnenja v Peterburgu. V sveti deželi naj zagospodari rusko pravo, vsi drugi krščanski narodi naj imajo pravico, da smejo obiskavati svete kraje.

PROMET V SUEŠKEM PREKOPU PREPOVEDAN.

Milan, 29. jan. Promet skozi Sueški prekop je do preklica prepovedan.

BOJI PREDNJIH STRAŽ OB SUEŠKEM PREKOPU.

Berolin, 29. januarja. Iz Amsterdama poroča »Lokalanzeiger«: Reuterjev urad poroča iz Caira: Pri el Cantara se je bil mali boj. Turki so otvorili artiljerijski ogenj na neko patruljo, ki je odgovarjala z ognjem, iz pušk in iz strojnih pušk. Sovražnik ni napadal dalje. Na treh točkah ob Sueškem prekopu so opazovali turške oddelke. Neki angleški hidroplan je pri Birmuhadadu bombardiral neko turško kolono.

AFGANISTANSKI EMIR NI BIL UMORJEN.

Kodanj, 29. januarja. V petrograjskih diplomatičnih krogih označujejo poročilo o umoru afganistanskega emirja kot neresnično.

Kako se je potopila križarica „Blücher".

London, 30. januarja. »Daily Chronicle« objavlja naslednji opis nekega moža posadke »Arethuse«, ki je s torpedi potopila nemško križarico »Blücher«: Ladje skoro ni bilo mogoče zgrešiti, ker je bila skoro popolnoma mirna. Z dvema torpedoma je bila »Blücher« zadeta. Moštvo se je do zadnjega trenutka držalo hrabro. Videli smo posadko, ki je stala na krovu in salutirala. Bil je to ginljiv prizor in vsakdo, ki ima le količkaj občutka, je moral občudovati toliko hladnokrvnost. Ko smo spustili drugi torpedo, smo videli, da bo konec hiter in smo se približali na 200 metrov »Blücherju«. Videli smo, kako se je torpedo bližal ladji. Moštvo bi šlo hrabro v smrt, če ne bi s sireno dali svarilnega znamenja. Nek naš častnik je nemški zaklical, kaj da se godi. Nemci so umeli, zavihteli čepice in poskakali v morje. Takoj smo pričeli z rešilno akcijo. Med tem je torpedo zadel svoj cilj in ladja se je potopila.

Razna poročila.

OBLETNICA SMRTI CESARJEVIČA RUDOLFA.

Dunaj, 29. januarja. (Kor. urad.) Povodom jutrišnje obletnice smrti cesarjeviča Rudolfa so položili veliko vencev člani vladarske hiše na krsto rajnega cesarjeviča. Nemški poslanik pl. Tschirschky je položil krasen venec v imenu nemškega cesarja.

GRŠKI KRALJ NI BIL NAPADEN.

Grško poslaništvo na Dunaju izjavlja, da je turško poročilo o napadu na grškega kralja popolnoma neutemeljeno.

NEMŠKA KRIŽARKA »HOLBERG« SE NI POTOPILA.

Berolin, 29. januarja. Nemška križarka »Holberg« se ni potopila, kakor je poročal angleški admiral Beatty.

EKSPLOZIJA NA VLAKU.

Milan, 29. januarja. Iz Pariza se poroča: Blizu Bordeauxa se je v nekem železniškem vozu pripetila močna eksplozija. Vsi poštni uslužbenci so bili ranjeni, eden njih težko. Meni se, da je eksplodirala nemška granata, ki jo je kak vojak imel s sabo.

Dnevne novice.

+ **Zvišanje deželnih doklad na Štajerskem.** Kakor izvemo, bode vlada vendar dovolila brez deželnega zbora zvišanje deželnih doklad, dasi je slovenski odbornik dr. Karol Verstovšek odločno protestiral in predsednik Slovenskega kluba dr. Ant. Korošec na Dunaju posredoval v tem zmislu, da se sedaj ne nalaga višjih doklad ljudstvu, ki je gospodarsko itak hudo prizadeto. Vlada je uvaževala v toliko ugovor slovenskih zastopnikov, da je odklonila zvišanje za 15%, kakor je začetkoma sklenila večina deželnega odbora, in se niti ni hotela spuščati v pogajanja glede diferenciranja teh davkov. (Večina je namreč hotela te doklade različno naložiti davkoplačevalcem; mestnim hišnim posestnikom za 5% manj, kakor kmečkim davkoplačevalcem.) Pač pa je vlada obljubila večini deželnega odbora, da je voljna potom § 14. pritrditi zvišanju za 10%. Večina deželnega odbora se bode prihodnje dni v posebni izjavi zagovarjala v javnosti radi zvišanja teh doklad.

+ **Grof Stürgkh ostane?** Češki list »Hlas« piše: K vestem o skorajšnjem odstopu ministrskega predsednika grofa Stürgkha in o imenovanju Bilinskega za njegovega naslednika izvemo od poučene strani: Grof Stürgkh je te dni predložil cesarju svojo prošnjo za odstop in je priporočil za svojega naslednika naučnega ministra dr. pl. Hussareka. Cesar pa prošnje za odstop ministrskega predsednika ni sprejel.

+ **Poljski minister?** »Polnische Nachrichten« poročajo, da se bo v par dneh zopet zasedlo mesto poljskega ministra-rojaka in sicer bo postal minister dr. Leo, načelnik poljskega kluba. Njegov naslednik bo postal vitez Jaworski.

— **Prodajalna Katoliškega tiskovnega društva** (H. Ničman) naznanja vsem cenjenim odjemalcem, da je zopet izšla molitev **»Ob vojski« (psalm 45.).**

+ **Dr. Ernest pl. Koerber** je dne 28. t. m. zopet obiskal skupnega finančnega ministra dr. pl. Bilinskega. Poset je trajal dlje časa.

— **Slike »Ilustriranega Glasnika« št. 22:** Ulica francoskega mesta po bitki. — Italijani v Albaniji (dve sliki). — Podpolkovnik Minnich. — Sveta vojska razglašena v kurdski vasi. — Zakavkaško bojišče. — Turčija v vojski. — Avstrijski podmorski čoln U XII. — Francoska admiralna ladja »Courbet«. — Oproščeni koroški župnik Svaton in njegov zagovornik ljubljanski zagovornik ljubljanski odvetnik dr. V. Pegan. — Padli junaki: Jožef Komar. Josip Skubic. Četovodja Ivan Tavčar. Anton Bobnar. Franc Jemec. Jakob Tesovnik. Franc Bezlaj. Ivan Fonh. Albin Lampič. Janez Mohorč. Franc Modic. Avguštin Rojnik. Filip Fatur. Oton Tutta. — Ljubljana. — Z južnega bojišča (dve sliki). — Naši dragonci zajamejo oddelek ruske pehote. — Ruski politični kaznjenci pri delu v Sibiriji. — Na prelazu Užok po ruskem porazu. — Boj za karpatski prelaz.

— **Poročil** se bo v ponedeljek, dne 1. svečana t. l. Frančišek Jurman, c. kr. poštni asistent, službujoč pri poštnem in brzojavnem uradu Ljubljana 1, z gospodično Angelo Gregorinovo, hčerko nadučitelja J. Gregorina, ki živi zdaj na Viču v pokoju. Bilo srečno!

— **Iz Przemysla** poročata g. Franc Smole in g. Gustav Vidic, naj se sporoči rodbinam Val. Knifica v Zgor. Besnici, dalje Jožefu Blažič, Mačkovec; Mariji Koračin, Dol. Kamence; Katarini Pisk, Št. Peter; Antoniji Jankar, Ljubljana, da so njihovi možje, oziroma sorodniki, nahajajoči se v trdnjavi Przemysl, zdravi.

— **Umrl je** v Badnu pri Dunaju na kapi podpolkovnik Peter Vukelič, star 66 let.

— **Cenzura zaprtih pisem.** Olomuški »Našinec« poroča, da je po celi Moravski uvedena za vsa zaprta pisma, tudi za priporočena, vojna cenzura.

— **Črevesni legar** se je pojavil v Št. Petru na Notranjskem, Radovljici, Kostanjevici, Zatičini, D. M. v Polju in v Mostah pri Ljubljani.

— **Ustrelil se je** v Gradcu tajnik štajerske sekcije zveze industrijcev dr. Neuwirth. Vzrok je baje živčna bolezen. Star je bil 39 let.

— **Vprašanja po pogrešanih vojakih** priobčimo v ponedeljek.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Zagorju ob Savi** je priredilo gledališko predstavo dne 27. decembra 1914 in je darovalo od čistega dobička polovico vodstvu tukajšnje bolnice Rdečega križa, in sicer vsoto 52 K 43 vin. in se obenem društvo zahvaljuje gosp. ravnatelju zagorskega rudnika za brezplačno svečavo v dvorani in gosp. R. Mihelčiču za brezplačno prepustitev dvorane, nadalje vsem igralcem, ki so požrtvovalno in brezplačno sodelovali v korist bolnišnici Rdečega križa in v korist požarne brambe. Društvo priredi zopet gledališko predstavo v korist bolnice in gasilnega društva dne 7. februarja t. l. v dvorani g. R. Mihelčiča na Toplicah. — Prosi se slavno občinstvo, da podpira to prireditev v blagi namen.

— **Katol. slov. izobraževalno društvo v Hrušici pri Ljubljani,** priredi dobrodelno predstavo v korist ranjenim vojakom na Svečnico, 2. februarja 1915 v »Našem domu«. »Naša kri«. Igrokaz v štirih dejanjih. Spisal Fr. S. Finžgar. Začetek točno ob 4. uri popoldne.

— **Iz ujetništva sta se oglasila:** Romuald Hribarnik, ki se nahaja v Voronežu na Ruskem in pa Ivan Hočevar. Zadnji je nastavljen kakor pisar v rekonvalescentni bolnici v Valjevu. Pisal je 26. dec. lanskega leta, da je ujet. Pismo je hodilo v Ljubljano ravno mesec dni.

— **Na polju časti in slave** je padel France Antolovic. Sestra rajnega, bivajoča v Spodnji Sušici pri Brežicah, je dobila nazaj dopisnico, ki jo je bila pisala bratu na bojno polje, z opazko: »Gefallen.«

— **Pekovski mojstri v Londonu** so zvišali ceno kruhu.

Ljubljanske novice.

lj **Vojna pobožnost Marijinih družb ljubljanskih.** Na Svečnico ob pol 5. uri zvečer imajo ljubljanske Marijine družbe vojno pobožnost v cerkvi sv. Jakoba. Ob pol petih govor, nato — če bo vreme, oziroma pot dovoljevala — kratka procesija z Marijinim kipom po Florijanski in Rožni ulici ter šentjakobskem trgu v cerkev nazaj, kjer bo blagoslov z Najsvetejšim. — Shodi posameznih družb ta dan odpadejo. Člani in članice naj pridejo polnoštevilno!

lj **Mirovna pobožnost v stolnici.** Sveti Oče papež Benedikt XV. so za vesoljni katoliški svet uredili mirovno pobožnost, katera se bode v vseh katoliških cerkvah Evrope vršila drugo predpepelnično nedeljo, dne 7. februarja. Kot pripravo na to pobožnost bode v ljubljanski stolnici, pričenši s prvo predpepelnično nedeljo, 31. januarjem, do vštetega 6. februarja vsak večer ob 6¼ uri častiti gospod P. Emil Volbert S. J. imel kratek govor o primernem predmetu: »Vojska, šola miru«. Po govoru se bode molil sv. rožni venec, potem lavretanske litanije, sledi blagoslov s presv. Rešnjim Telesom, za sklep se bode zapela cesarska pesem (dve kitici). Z ozirom na sedanjo dolgotrajno, krvavo vojsko in na skorajšnji, občezaželjeni srečni mir pač ni treba posebnega povabila k tej času primerni pobožnosti.

lj **Prebiranje črnovojnikov letnikov 1891, 1895 in 1896.** Kakor že objavljeno, pridejo mladeniči, rojeni v letih 1891., 1895., in 1896. meseca februarja in marca k prebiranju. V Ljubljani bivajočim mladeničem omenjenih let, zlasti onim, ki niso pristojni v Ljubljano in onim domačim, ki se meseca decembra niso zglasili, se je do **1. februarja** zglasiti v mestnem vojaškem uradu v »Mestnem domu«. Prebiranje se vrši v dveh dobah. Prva doba traja od 10. februarja do 10. marca in druga doba od 10. marca do 3. aprila. V prvi dobi pridejo k prebiranju v letih 1891. in 1895. rojeni fantje. Prebiranje se vrši pri okrajnih glavarstvih, v Ljubljani v »Mestnem domu«. Podrobni načrt še ni določen. — Enoletniki in bogoslovci morajo prebiralni komisiji z maturitetnim spričevalom ali s potrdilom bogoslovja dokazati, da imajo pravico do vojne olajšave kot enoletni prostovoljci, odnosno bogoslovci. Nastop aktivne službe se potrjenim naznani pri komisiji, ki bo najbrže določen tudi na dve dobi.

lj **Glavna posojilnica.** »Kreditna zadruga« nam je poslala izvleček iz glavne knjige z dne 31. decembra 1914, iz katerega posnemamo, da znašajo dolgovi in obveznosti 498.753 K 11 vin., gotovine in terjatve pa 284.403 K 96 vin., tako da se potrebuje še 214.349 K 15 vin., da konča »Kreditna zadruga« sanacijo »Glavne posojilnice« na podlagi 30-odstotne poravnave.

lj **Odlikovan Ljubljančan.** Kraljevi ogrski podpolkovnik in poveljnik 4. honvedskega poljskega topniškega polka Sandor Mattanovich, rodom Ljubljančan, je bil odlikovan z redom železne krone z vojno dekoracijo in od nemškega cesarja s srebrnim križem.

lj **S severnega bojišča** se je vrnil bolan stotnik sanitetnega oddelka v Ljubljani g. Colarič.

lj **Umrli** so v Ljubljani: Marija Orehek, posestnikova hči, 2 leti. — Jakob Jerebič, črnovojnik - sanitejec.

lj **Fižol se bode prodajal** od ponedeljka naprej onim strankam, ki so ga naročile že preje in tudi onim, ki ga naroče sproti. Najprvo se bode prodajal fižol ribničan, madaljon pride pa na vrsto pozneje. Prodajal in naročal se bode na mestnem magistratu, vhod srednja vrata, na dvorišču v aprovizacijski prodajalni.

Idrijske novice.

— **Smrtna kosa** tudi doma kosi. Dne 24. januarja smo položili k počitku 69 letnega čevljarja in posestnika Tomaža Miklavčič. Bil je krščanski mož, dober in skrben oče, vkljub precejšnji starosti do zadnjega marljiv delavec. Zvestemu prijatelju in somišljeniku sveti večna luč!

— **V pomožno vojno delo** so se prostovoljno vpregle tudi dekleta naše Marijine družbe ter samostojno razvile živahno delavnost. Za »Rdeči križ« so nabrale 170 K 40 vin., kar so oddale predsedniku idrijske podružnice mons. Arkotu. Dobile so tudi dva velika zaboja volčne volne, ki je bila po skrbi istega gospoda poslana v predilnico, izdelano volno pa je sprejelo ravnateljstvo c. kr. dekliške rudniške ljudske šole. Družbine predstave mlajših članic in nekateri darovi — tudi deklet Marijine družbe vmes — so pomogli, da je družba nakupila volne in so članice zlasti zvečer pridno izdelovale v svojih družbinih prostorih gorko obleko za vojake. Naredile so 44 telovnikov, 56 snežnih čepic, 20 ovratnic, 6 pasov, v parih: 47 nogavic, 52 kolenkov, 66 zapestnic, 3 golenice in 8 onuč. En zaboj obleke se je poslalo vodstvu »Rdečega križa« v Ljubljano, drugi izdelki so se pa razdelili med 37 domačinov, ki so odšli k vojakom, večinoma vsak je dobil vse potrebno. Kaj niso naša dekleta lepo porabile zimskih večerov?

Preklic.

Podpisana Justina Modic, učiteljica v Šmarjeti na Dolenjskem, sem slišala v gostilni Ivana Karlouška v Šmarjeti govoriti, da so Dr. Šusteršič, Dr. Krek in Dr. Lampe defraudirali.

Jaz sem mislila, da je to resnica, in sem pripovedovala dalje. —

Srčno obžalujem, da sem to storila, kajti vse, kar se je v gostilni govorilo o zgoraj omenjenih gospodih, je gola laž.

Preklicujem vse, kar sem govorila, in se srčno zahvaljujem, da so mi na moje prošnje zgoraj omenjeni gospodje odpustili in odstopili od kazenskega preganjanja.

V Mokronogu, 29. jan. 1915.

Justina Modic.

Naročajte „Slovenca“.

Želim **vstopiti** kot 241

učenec

v trgovino mešanega blaga v mestu ali na deželi, zmožen za vsako delo, star 15 let, vešč nekaj nemščine. Naslov pri upravništvu št. **241.**

Išče se za na deželo

! pletilka !

ki zna dobro plesti na stroje št. 5, 8 in 12. Naslov pove uprava pod št. **236.**

Gospodična, izurjena v železninski stroki **želi vstopiti kot**

prodajalka

v kakršnokoli primerno trgovino v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravo ‚Slovenca‘ pod št. **1000.**

Izjava.

Ker v zadnjem času krožijo po Št. Vidu raznovrstne reči čez moje hčerke in osobito čez mojo hišo, prepovedujem vsako nadaljno govoričenje. Ako ta moja prepoved ne bo zadostovala in koristila popolnoma, bom vsakogar ki bi še govoril kaj neresničnega, izročila sodniji, katera bo posredovala do pravega in že enkrat potrebnega nam miru.

Marija Poličar,
posestnica v Št. Vidu nad Ljubljano.

Takoj se da v najem 248

2 elegantnih stanovanj

na solnčni legi, vsako obstoječe iz 4 sob, predsobe, kopalnice, kuhinje in z vsemi pritiklinami, **1 podpritlično stanovanje,** obstoječe iz 2 sob in pritiklin. Naslov se izve v upravništvu tega lista pod št. **248.**

Stanovanja

s 4 sobami v **Kolodvorski ulici** ter s 3 in 4 sobami v **Sodni ulici,** pripravna eventuelno tudi za pisarne, **se takoj oddajo.** — Več pove **Al. Vodnik, kamnosek, Ljubljana.** 235

Mlekar

išče službe, izvežban v vseh mlekarskih poslih pri parnih in električnih strojih, v računstvu in knjigovodstvu, vojaščine prost. Službo sprejme takoj. — Ponudbe na upravništvo „Slovenca“ pod štev. **215.**

Ovčja volna

kupuje po najvišji ceni 134

V. ČRNILEC, Naklo pri Kranju.

Dobro izurjena

prodajalka in 1 učenec

se sprejmeta v trgovino z mešanim blagom na deželi. Ponudbe pod **B. B. 130.** 219 3

V Filipovem dvorcu, Frančovo nabrežje 1
je za oddati

stanovanje

z 3 sobami, **lep lokal in mesečna soba.** 218 3

V boljšo poštено hišo želi vstopiti s 15. februarjem ali 1. marcem najraje v Ljubljani dekle za 213

kuharico ali hišno

vešča slovenskega in nemškega jezika. Naslov pove upravništvo „Slovenca“ pod **št. 213.**

Premožen obrtnik, vdovec 41 let star, se želi v svrho ženitve, oziroma priženitve seznaniti z gospodično ali vdovo primerne starosti. Tajnost se jamči. — Ponudbe na upr. »Slovenca« št. **165.**
165

Sprejme se takoj dobra

prodajalka

z večletno prakso, v večjo trgovino na Dolenjskem. Prednost imajo take, katere so na deželi službene. — Ravnotam se sprejme močan

deček

poštenih staršev, kateri ima veselje do trgovine, **v poduk pod ugodnimi pogoji.** Ponudbe sprejema uprava „Slovenca“ pod št. **204.** (Znamka za odgovor!) 204

Moštvo 17. pešpolka

oddelek strojnih pušk št. 1

se vljudno prosi za morebitna pojasnila o vojaku

Fr. Matjanu iz Svibnega

občina Sv. Križ, okraj Kadeče (Krško)

o katerem od meseca avgusta ni več nobenega glasu. Prijazna obvestila naj se proti povrnitvi stroškov dopošljejo na naslov HENRIK POVŠE, Sušak pri Reki. 234

Mlekarna v Hrušici pri Podgradu (Istra) sprejme takoj

mlekarja

izurjenega
v parnih strojih in preskušenju mleka.

Trgovski pomočnik (prva moč)

se vsprejme takoj in pod ugodnimi pogoji. — Kje, pove uprava „Slovenca“ pod štev. **225.** (Znamka!)

! ! LOVEC ! !

srednjih let, z dobrimi spričevali **išče službe,** gozdarske, gospodarske ali vinčarske. Ponudbe do 1. marca na upravništvo „Slovenca“ pod **»Varčnost št. 237«.** 237 3

Ovčja volna

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi

takoj

J. Grebelniku

Ljubljana - Mestni trg 22

nasproti lekarne Trnkoczy

Kupim vsako vrsto, tudi črno in neočiščeno po **brezkonkurenčni ceni.** Posebno pa se plača lepo belo **oprano** po **najvišji ceni,** ki se zanjo lahko nudi.

Absolutno zajamčeno, pristno

! VINO !

Kmetijsko društvo v Vipavi oddaja vsled priporočila knezoš ofijskega ordinarijata pristna bela mašna in namizna vina letnika 1913 od 40—45 K in letnika 1914 od 35—40 K za hektoliter, postavljeno na kolodvor v Ajdovščino. — Sortirano

rizling

je po 60 K. Večjim odjemalcem dovoli se znaten popust in tudi istim, ki pošljejo svoje posode. — Kleti nadzoruje vipavski dekan.

V zalogi je tudi **pristno tropinsko žganje,** cena 2 K 40 vin. za liter. Večje množine po dogovoru ceneje.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Služba 233

občinskega tajnika

je razpisana pri **županstvu v Žužemberku.** Letna plača 720 kron in nekaj postranskih dohodkov. Nastop takoj.

Vehovec, s. r.
župan.

Lepa, velika

soba

z električno razsvetljavo **se odda. — Dalmatinova ulica 15,** 2. nadstropje. 239

Išče se bolj prileta

služkinja k otrokom

ki je vajena tudi šivanja. Poizve se v **gostilni pri »Raci« v Spod. Šiški.** 247

Sprejme se takoj 244

trgovski učenec

močan, star od 15—16 let, postenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo. Prednost imajo z dežele. **Leskovec & Gruden,** trgovina, **Šmartno pri Litiji.**

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš ljubi soprog, oče, brat in svak, gospod

Josip Vrhovec

dimnikarski mojster

danes ob 9. uri dopoldne, previden s sv. zakramenti, po dolgi in mučni bolezni v 50. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnika bo v nedeljo, 31. januarja ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta 50 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 29. januarja 1915.

Katarina Vrhovec roj. **Lavter,** soproga. — **Ivan, Josip,** sinova. — **Ivanka,** hčerka. — **Ivan Vrhovec, Fran Vrhovec,** brata. — **Ivana Kušar, Marija Brake** roj. **Vrhovec,** sestri.

Tehnična pisarna. Naprava vseh v stavbeno stroko spadajočih načrtov.

Stavbeno podjetje

Valentin Accetto

:: zaprisežen sodni izvedenec ::

Ljubljana, Kolodvorska ulica štev. 8.

Oblastv. kont. zasebna posredovalnica za nakup in prodajo posestev in zemljišč. Sploh se sprejemajo vsa v to stroko spadajoča naročila. 249

ČEŠKA INDUSTRIJALNA BANKA
v
LJUBLJANI.

Delniška glavnica K 40,000.000

Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče transakcije.

Nove vloge, vložene po 1. avgustu 1914, so, če ne obstoja kak odpovedni rok, proste in se ž njimi lahko poljubno razpolaga.

Vloge na vložne knjižice in tekoči račun.

Slovenec po hudih bojih z Rusi se prebudil v gradu nadvojvode Štefana.

Neki Ljubljančan piše svojemu očetu s severnega bojišča:

Dne 7. dec. sem srečno pripeljal k polku svojih 600 mož. Dne 8. dec. zjutraj ob 8. uri je bil že napovedan splošni napad. Takrat sem prvič slišal, kako krogle žvižgajo. Bal se nisem čisto nič. Ob 11. uri dopoldne sem dobil povelje, da zapodim Ruse iz nekega gozda. Težka naloga, ker nisem vedel, kje ravno sovražnik tiči. Rusi so streljali na nas kakor neumni. Jaz pa nisem pustil streljati, le po precej visokem snegu smo se plazili kot mačke; nazadnje so jo le popihali. Ko pridem na vrh, pa vidim na oni strani, kako beže. Jaz pa sem jih pričel pošteno obstreljevati. Na večer je ogenj potihnil. Našel sem zopet svoj polk. Predno sem pa prišel do polkovnega poveljnika, me pa zapazi neki ruski zlodej in začne name streljati. Sedemkrat je name pomeril, in vselej je le malo požvižgalo okoli mene. Na noč smo napravili v gozdu ogenj.

Tako se mi je godilo vsak dan do 16. decembra. Spali smo vedno brez jedi, brez strehe, v mrazu na visokih snežnih gorah pod oblačnim nebom. Bilo je grozno; le dobro, da Rusom ne gre bolje.

Dne 16. decembra pa se je pričel pravi koncert. Bilo je, mislim, da lahko povem, pri Jasiu na Visloku. Bil sem opazovalec naše artiljerije. Imel sem pri sebi nekaj mož in telefon. Moj polk je bil za menoj skrit v neki gozdnati dolini. Ob pol 9. uri dopoldne pa zapazim rusko artiljerijo z 8 topovi. Komaj sem telefoniral, kje da je, že so me Rusi zapazili in pričeli neusmiljeno name streljati. To je bil pekel. Zlezel sem v neko gnojnico, tam je bilo namreč najbolj varno. Telefon sem nesel seboj. Tri granate so priletele prav poleg mene, komaj dva čevlja daleč in nato sem bil čisto gluh kake 3 ure in popolnoma zakrit s straniščnim gnojem. K sreči se telefonu ni nič zgodilo. Ob treh popoldne je začela naša težka artiljerija za menoj streljati, da se je zemlja tresla. Natančno sem telefoniral, kje da je ruska artiljerija. Nazadnje sem pa slišal, da naša artiljerija tudi od nekje drugod strelja. Tudi sem videl, kako se je en ruski top v zraku zasukal; kar jokati sem pričel od veselja. Toda ni dolgo trajalo, za kakih sto metrov so se umaknili in potem so z vso jezo mene obstreljevali, ker so si domišljevali, da sem jaz tisti, ki jim donašam tako natančne cilje. Dobil sem najprvo kakih 30 šrapnelov. Moja telefonska žica se mi je utrgala. Joj! Sedaj pa je bilo grozno. Bil sem popolnoma sam brez moštva in brez telefona in brez polka. Imel sem pri sebi nekaj slivovca. Hitro sem ga spil, da če me vjamejo, jim vsaj nič ne ostane. Prižgal sem si tudi viržinko, stotnijski denar, 12.000 kron, sem pa zakopal. Začelo se je mračiti. Megla je legla čez dolino in kmalu je bil mir. Jaz sem vstal, bilo mi je kakor bi bil vse to sanjal. Pa kmalu sem dobil dokaz, da je resnica. Še enkrat je pribučalo 6 granat, in sicer vse v tisto gnojnico, kjer sem jaz poprej ležal. Šel sem nazaj gledat, kaj da so napravile in videl sem le še luknjo, kjer sem poprej ležal; drugo pa je bilo vse razškropljeno. Izkopal sem še svoj denar in se napotil iskat svoje može, ali niti enega nisem našel živega. Nekaj jih je tam po snegu ležalo, drugi pa so jo že popihali. Na noč sem našel v gozdu svoj polk in tudi naše artiljerijce. Srečal sem tudi znanega kolega, ki je pri isti brigadi kot jaz. Povedal mi je, da je zadel en ruski top in da je slišal, ko mu je opazovalec to telefoniral. Ha, to je bil pravi špas! Opazovalec sem bil jaz in začel sem ga zmerjati, zakaj jih ni več zadel. En čas sva čudno gledala, bila svo oba zaspana in tudi jaz sem tako lepo po gnojnici dišal, da sem se moral posloviti.

To je bil hud dan.

Dne 19. decembra bi bil pa kmalu ujet; 2 ruska polka sta se obrnila na levo krilo našega polka. Bil sem zopet jaz tam z mojo stotnijo. Prišli so že na 200 korakov blizo. Mi smo streljali kot divjaki. Ko nisem imel več municije, sem jo moral pa hitro popihati. Vse ordonance, katere sem poslal k polkovnemu poveljniku, so bili postreljeni, tako da nisem vedel, kje da so naši. Jaz bi se držal do zadnjega moža, ali kaj hočem storiti, če imam komaj 150 mož, pred mano je pa 3000 Rusov.

Tako se nam je godilo ves čas. Skoraj vsaki dan smo dobili kakih 20 šrapnelov in 10 granat. Na visokih hribih smo bili zakopani v zemljo in sneg nam je pokril naše grobove. Bil je sveti večer, ko sem ležal na slami v peščeni luknji in gledal v mesec ter pošiljal pozdrave domov. Zeblo me je neizrečeno. Menaže že 4 dni nismo imeli. Vzel sem malo starega kruha iz žepa, bil je že poln blata ali bolje nekaj kot nič. Sveta noč je zbežala in zgodaj zjutraj smo dobili za praznik ruskega fižola in cmoke, da smo se sami sebi smilili. Toda pognali smo Ruse pa le, čeprav smo imeli sveti dan.

Dne 31. decembra ponoči pa mi je šlo prav pošteno za kožo. Šel sem na patruljo in kmalu bi me več ne bilo, če ne bi padel čez neko skalo in se tam nekoliko potolkel. Rusi me niso več našli. Moje fante so postrelili ali pa ujeli, ne vem, kaj se je ž njimi zgodilo? Mene pa je našla neka patrulja čez 2 uri v snegu že napol zmrznjenega in me je seboj nesla. Kako je bilo, ne vem. Znašel sem se čez tri dni v cesarskem gradu nadvojvode Karola Štefana v Žiwiecu v Galiciji. Gledal sem debelo okoli sebe, iskal sem najpred mojo stotnijo. Kmalu bi bil znorel, ker nisem vedel, če je vse to res. Med tem časom so me skopali, očedili, obrili, ker sem imel že dolgo brado. — Vščipnil sem se še parkrat pošteno, da bi se prepričal, če je resnica in kakor danes vidim in čutim, je le vendar tako. Nadvojvoda je kot moj oče. Star je že, in pripoveduje mi povesti in igra z menoj. Hrana je nadvojvodova, vsega imam dovolj.

Kmalu bom ozdravil. Prišel bom tudi domov za par dni. Povedal Vam bom še mnogo več. Čez kaka dva meseca pa mislim, bom že davnej zopet v boju. Posebno zabavno je, ker zna nadvojvoda Štefan tudi slovensko in tako se v mojem domačem jeziku pogovarjava in pojeva pesem: Lepa naša domovina. Torej hudo je bilo, — sedaj so nebesa, pa hudo zopet pride. Bojim se pa nič. V najhujših momentih sem rum pil, brez katerega nikoli nisem bil in kadil sem večno smodko. Včasih, če sem bil že malo meglen, sem še kakšno zapel.

Vsem pozdrav čez hribe in doline Vaš sin L. L. — Nezamerite, da včasih tako nepravilno in nelogično pišem. Od tega streljanja sčasoma človek nervozen postane in tudi me tu in tja za kake 2 minuti spomin popolnoma zapusti. Dvorni svetnik Eiselsberg, kateri pride vsak teden z Dunaja v Žiwiec (Saibusch), mi je obljubil, da se bom čez dva meseca zopet z Rusi spoprijel. Torej iz tega je videti, da ni čisto nič hudega. Tudi se prav dobro počutim. Včeraj je prišel nekdanji naš finančni minister, sedaj ces. namestnik v Galiciji, nadvojvodo obiskat. Poklicali so tudi mene v zabavni krog. Po obisku sem šepal v mojo sobo in zapel sem zopet od veselja: Lepa naša domovina. Pozdravim Vse najlepše Vaš sin L.

Čez dva meseca bom, hvala Bogu, Ruse zopet prav pošteno namahal. Sedaj jih že malo bolj poznam.

Naši orožniki v bojih s Črnogorci.

arja 1915:

Moja naloga je težka: rekognoscirati moram teren čez mejo in pridem vselej, kadar se podam v črnogorsko skalovje, s »čuči« skupaj. Te bestije streljajo kakor neumni.

Dandanes je najboljši vojak v vojni — orožnik. Imam 70 mož. Da jih vidiš, kako so previdni, srčni, nagajivi in lokavi! Mi damo Črnogorcem več opraviti, nego vse drugo vojaštvo, in boje se nas, da noč in dan vpijejo v hribovju: Sava, Spasoje itd.! Pomozi, trči, Švaba idje! S svojimi 70 možmi nadlegujem Črnogorce od vseh strani, zvabim jih, da pridejo iz skalovja, nakar jih naši trdnjavski topovi polože na zemljo, oziroma skalovje.

Sedaj je Črnogorec postal revež; ako ima krompir, misli, da se masti s pečenko. Tudi sneg in mraz ga bijeta tako, da je po mojem mnenju vesel, če ga zadene naš šrapnel ali kaj sličnega. Od tukaj grem celo v Hercegovino, do Trebinja, v Grahovo itd.; seveda nam je vsem glava za 2 vinarja na prodaj.

Zelo težko je bojevanje po črnogorskih brlogih s črnogorskim gladom. Koliko časa bo še to trajalo, nihče ne ve, ker se vedno drugi vmešavajo. A mi ne popustimo do zadnje kaplje krvi!

Tukaj imamo strašno slabo vreme; sneg, dež, burja so stvari, ki bi jih ne bilo treba.

Stanujem tu v c. kr. orožniški vojašnici, ki je tako utrjena, da je tudi top malega kalibra ne prebije. Sedaj že nad 4 mesece v tej puščavi, skalovju in podrtinah živim in trpim. V našem vojaškem taboru je čudovito skupno življenje; vse je veselo, nihče se ne krega, drug drugega ljubi in vsak bi drugemu vse dal. Pravo vojaško-bratovsko življenje, požrtvovalnost in pogum.

Prosim Te, obdrži mojega ljubega Jožka v svojem varstvu in nadzorstvu. Potolaži mater in ako se mi kaj pripeti, ji povej, da nisem ne prvi ne zadnji; saj tudi njen brat Jože leži tu blizu (v Novem gradu) pokopan kot žrtev domovinske brambe. Bog je itak vsakemu odločil, kje bo izdihnil svojo dušo. Pogumno gremo naprej v boj za čast in slavo domovine!

Prav lepo mi pozdravi mater in vse znance! — Tvoj vedno hvaleženi brat Jožef Piber.

Naši vojaki o Rusih.

Neki Ljubljančan piše domačim s severnega bojišča dne 15. januarja t. l. med drugim:

Mi smo še zmerom v mestu B . . .; gre nam čisto dobro. Snega smo spet dobili precej. Drugače pa vse počiva, predvsem zato, ker imajo Rusi praznike; včeraj so imeli Novo leto. Tudi v tem mestu je precej ljudi pravoslavne vere, imajo tudi cerkev. Tu je tudi veliko judov. — Mesto B . . . so imeli novembra in decembra zasedeno Rusi; ko smo jih pregnali in prišli v mesto, Vam ne morem povedati, kakšno smo našli v mestu. Vsa okna so bila pobita; v trgovine so vdrli in pobrali, kar je bilo užitnega ali drugače zanje porabnega, ostalo so uničili. Kako je pa šele v Galiciji! V tistem mestu, kjer smo bili na sveti večer, so bili Rusi 7 tednov; uničili so popolnoma vse. Po sobah v pritličju so imeli konje, v zgornjih prostorih pa stanovanje in stranišča vse ob enem. Ljudje so nam pripovedovali, da če je imel n. pr. kdo nove čevlje, pa so ga kar na cesti sezuli in mu jih vzeli. Pobrali so jim tudi ves denar in sploh vse vrednostne stvari. Ko smo mi prišli tja, so nas ljudje prosili soli in kruha in sploh vsega. Če sem imel kruh, sem ga moral vedno skrivaj jesti, kajti preveč ga nisem nikoli imel. Enkrat sem ujetemu Rusu prodal štruco komisa za en rubelj, da bom imel za spomin na Mesto Z... Najbolj so Rusi preganjali jude. Judovska dokleta in žene, ki niso pravočasno pobegnile, so se po kleteh skrivale pred Rusi. Sploh Rusi po mojem mnenju niso nič boljši od Turkov ali pa še slabši. Izobraženi niso prav nič, pravi divjaki. Kako mora biti šele

Danes

× × ×

Mihaelj Sajovic iz Rateč pri Beli peči piše svojemu bratu med drugim:

Po dolgi vožnji smo prišli na Ogrsko in našli strašne prizore. Rusi so v krajih, kamor so prodrli, večinoma vse požgali in s sabo odnesli, kar so mogli. Mesto Homona je popolnoma oropano, prodajalne vlomljene in požgane. Tega bi ne verjel, ko bi sam ne videl. Rusi so čisto po turško naredili. Tisti, ki Ruse zagovarjajo, naj pridejo semkaj pogledat. Tako delajo divjaki. Ko bi le videl, kako grdi so Rusi; vidimo ujetnike, ki jih je zelo veliko. Sedaj Rusi s plenom beže pred nami.

× × ×

Tajništvo S. L. S. je prejelo naslednjo vojno-poštno dopisnico:

Častiti gospodje! Sprejmite prijazne pozdrave z bojnega polja od Matevža Hiti, kovača iz Grahovega pri Cerknici, sedaj na severnem bojišču kot pijonir. Kakor smo včasih pri volitvah šteli glasove, tako sem izprva štel ujete Moskale, a potem sem to opustil, ker jih je bilo prveč. Ampak korajžo so imeli strašno veliko; kozaki so rekli, da bodo jezdili v Krakov, na Dunaj in v Budimpešto. Čez tri dni so pa že nazaj bežali in rekli, da bo prej petelin jajce znesel, nego bo kozak prišel v Krakov. Vsi so za spomin odnesli razbite črepinje. Potem je pa prišla moskalska infanterija in zasedla par vasi. Tam je pa Moskal razkladal, da nas bo porazil in korakal v Budimpešto in na Dunaj. In res se je tako zgodilo. Kar naenkrat se pokažejo okrog Moskalov naši vojaki, jim pobero puške, potem jih pa pošljejo v zaželjeni mesti Dunaj in Budimpešto; bilo jih je 6042. To je bilo veselje, jaz sem kar zavriskal. Na našem krilu smo še decembra zapodili Moskale na moskalsko stran, kjer je zima vsak dan. Z nepopisnim veseljem smo delali most čez Visio, po katerem se sedaj vsak dan vozi »šnoftobak« za Moskale. Veste, kar v granate ga nasipljejo, potem pa po zraku pošljejo njuhat Moskalom; kar drug čez drugega se prekopicujejo za njim, kadar pade granata mednje, a jih tako omami, da kar obleže. Moskal je mislil, da bo porazil našo armado in strgal nedolžno krono našemu presvitlemu cesarju z glave in razdjal našo ljubo domovino, a zmotil se je. Z nami je Bog in mi gremo naprej, dokler je še Moskalov kej; kadar se Moskal zvali, se srce razveseli. Tam je grobek, tam pa križ, moj tovariš, kje ležiš? Tam sva b'la, si bil še živ, zdaj pa v zemlji boš segnil. To pa vse za vero in za ljubo Avstrijo, Bog obvari, Bog ohrani naš'ga Franca Jožefa! Zmaga mora biti naša! — Matevž Hiti.

Božični prazniki naših fantov na bojnem polju.

Ljubljančan Franjo Z . . . . . piše stricu in teti dne 24. decembra 1914.:

Dragi moji! Upanje, da se o božičnih praznikih vidimo, je že minulo. Tu ne bodo veseli prazniki. Nocoj je sveti večer, a tu na okoli grmi in se bliska, da je veselje. Ker nimamo svečk, nam pa svetijo bliski iz topov in naša božična drevesca stoje v gozdu ter so lepo razsvetljena. Razloček je tudi ta, da se doma otroci in odraščeni veselijo, ker dobijo božična darila, tu pa jok in stok težko ranjenih, ki se zvijajo v groznih bolečinah. Jaz sem vesel, da sem še zdrav. Dozdaj sem stal pri svojem konjičku in sem že dremal; potem sem se vsedel k ognju in začel misliti, kako se Vi imate nocoj. In vzel sem papir ter Vam pišem te vrstice. Da bi že skoro Bog dal, da bi se že enkrat vrnil nazaj v belo Ljubljano, iz katere imam tako krasne spomine, da se kar zmisliti ne smem. A tudi spomin na bojno polje mi bo za večno ostal. Dragi stric in teta! Želim Vam v duhu vesele praznike ter si mislim, da sedimo vsi skupaj pri mizi ter se smejemo in pogovarjamo. Iskreno Vas pozdravlja in poljublja Vaš udani nečak Franjo Z.

× × ×

Dragonec Rihard Drole iz Travnika pri Rakeku piše svojim starišem dne 25.decembra 1914:

Dragi stariši! Pišem Vam na bojišču, daleč od doma, ravno opolnoči. Sveti večer! Naša četa je prišla danes ob osmih s patrulje. Cel dan smo bili v hudem ognju in proti večeru so nam začeli Rusi pošiljati božične darove — granate in šrapnele. Žvižgale in razletavale so se kroglje nad nami in pred nami, a k sreči smo bili v gozdu in nam niso napravile posebne škode. Končno je prišla druga četa in smo dobili povelje, odriniti v ozadje. Došla četa pa je imela ostati na našem mestu do jutra. Jokali smo vsi, ko smo se na sveti večer poslavljali na takem kraju. Bog ve, če ne bo tu stoječa straža še nocojšnji večer ujeta ali pa razbita. Bog jo obvaruj!

Prišli smo domov v vas Skalnik, kjer smo postavili konje v hleve h kmetom. Bili smo v neki hiši (poljsko halupa) trije možje — vsi Dolenjci. Med nami je tudi korporal Hočevar, zelo fest fant. Osnažili smo konje in šli v halupo. Šli smo vsak s svojo menažno skodeljo po čaj. Danes je bil zelo dober. Nadrobili smo vanj prepečenca in posedli krog mize. Pomenkovali smo se, kako je sedaj doma. Vsi smo bili več ali manj otožni, saj so komaj 2 km proč mogočno grmeli topovi in pokale strojne puške. Veselja smo jokali, da smo tako srečni, da nam vsaj nocoj ni treba ležati v bojni črti. Medtem ko jaz pišem te vrstice, trgajo granate trupla naših fantov tam zunaj na polju.

Ob 10. uri smo šli k vojaški kuhinji, kjer je stalo božično drevesce. Okrašeno je bilo — s čem? Par sveč, nekaj patron in prepečenec. Krog drevesca je stal cel škadron. Nemo smo gledali drevesce in marsikateremu je trepetala solza v očesu, kajti vsak je mislil na dom in domače božično drevesce. Potem je prišel naš ritmojster, imel kratek nagovor, potem pa razdelil vsakemu nekaj čokolade in po dve cigareti. Potem smo stopili v krog in tovariš Hočevar, zelo dober pevec, je naprej zapel:

Solnce je za goro šlo,
bilo je tak žalostno . . .

Nato smo se molče razšli. Ko pridemo na stanovanje, je bila na mizi že božičnica. Miza pregrnjena z belim prtom, na prtu seno, na senu na sredi sveča, zataknjena v oves, in na vsakem vogiu mize hleb ovsenega kruha in hostije. V skledah na mizi krompir, zelje, riž, a vse nesoljeno, ker tu ni dobiti soli. Večerjali smo vsi trije z veseljem, ker smo bili lačni; vmes smo se pa pogovarjali, kako malo smo preje vedeli ceniti dom in domačo oskrbo. Po večerji smo vsi trije pokleknili krog mize in molili, potem se pa spravili spat na hlev v slamo. Tako sem preživel sveto noč. Srčen pozdrav. R. D.

Na dopisnici dne 3. januarja 1915 poroča Rihard Drole svojima sestrama v Ljubljani, da je tega dne prejel srebrno hrabrostno svetinjo II. reda.

× × ×

Jožef Videnšek od brzojavnega oddelka piše svojima sestrama v Ljubljani dne 7. januarja:

Dragi sestri! Prav lepo se zahvaljujem za časopis, dobil sem ga že trikrat; dobim ga vedno v četrtek ali petek. — Ne vem, ali sem Vama že pisal, kako so nam Rusi prišli voščit božične praznike.

Bili smo v mestu Zmigrod 13 dni in imeli smo se precej dobro. Za sveti večer smo že imeli pripravljeno božično drevesce, okrašeno s svečami in drugimi malenkostmi. Naenkrat pride povelje, naj bomo zvečer pripravljeni, ker se Rusi pripravljajo na nočni napad. Ob štirih popoldne začnejo naši topovi za mestom prav močno streljati; krogije so letele čez nas. Mi smo dobili povelje, naj bomo na cesti pripravljeni, ker bo treba najbrže pobrati brzojavno progo. Ob sedmih začno Rusi močno streljati na naše mesto; krog 30 šrapnelov je padlo blizo nas, nobeden 30 m daleč proč. Poleg mene je stal rekrut; ta revež se je tekel skrit v neko hišo, jaz sem si pa mislil, če mi je namenjeno, me tudi v hiši najde. Na cesti smo stali do 10. ure. Šele tedaj dobimo povelje, da lahko poberemo žico. Komaj smo bili 1 km iz mesta, že so bili Rusi v njem in nam začeli streljati v hrbet. To je trajalo do polnoči. Potem je bilo mirno. Mi smo bili celo sveto noč na cesti, sveti dan in sv. Štefan do 7. ure zvečer. Na »bilo« smo se postili prostovoljno, na sveti in Štefan dan smo se pa morali, ker nismo dobili ne kave ne menaže. Šele na sv. Janeza dan smo imeli mir. Zdaj smo v Karpatih in imamo že osem dni mir. Pošto imam prav blizo. Za novo leto smo dobili vsak deset cigaret, dva litra vina, košček čokolade, deset pi škotov in kos sira. Božična darila smo dobili šele danes. Vsak mož je dobil 40 cigaret, tri vojnopoštne dopisnice in košček čokolade; potem so bile še čepice, nogovice, rokovice in druge take stvari, a je komaj na vsakega tretjega kaj prišlo. Jaz sem vzel le par flanelnih vnuč, ker imam hvala Bogu dovolj gorkega perila; sem pustil drugim, ki od doma niso nič dobili. Samo cigaret, tistih pa ne pustim nikomur. Zdrav sem. Srčen pozdrav!

Vojne težave na Poljskem.

Sredi januarja so poročali vojni poročevalci:

»Na celi fronti nobene izpremembe.« Tako ali podobno se že več dni glase poročila nemškega in avstro-ogrskega generalnega štaba. Dež, ki zadnje tedne neprestano lije, onemogočuje vsako operacijo, samo v Karpatih se še nekaj vojuje. Zdi se celo, kakor da bi hoteli Nemci na severnem Poljskem za sedaj ustaviti nadaljnje napredovanje, ker bi uspehi, ki bi se dosegli, ne bili v nobenem razmerju z napori in trpljenjem, ki bi se mu morale podvreči čete.

Vreme nam namreč prizadeva stotine gorja in neprilik. Poleti so bile reke radi suše in vročine tako majhne, da so Rusi enostavno prebrodili nizke vode. Sedaj je obratno. Sedaj so reke tako narastle, da tvorijo naravnost nepremagljive zapreke celo v Galiciji, kjer v goratem ozemlju vode nimajo prilike, da bi se na široko razlile ter je le malo krajev zamočvirjenih. Toda na Poljskem, posebno na jugu, so tla ravna nižina, tako da se morejo reke razteči v neštete rokave in raztoke in prepreči obširne dele zemlje z močvirji. Kdor pozna kraje pri Lodzu in doli na porečju Pilice in Nide, ta se ne more dovolj načuditi našim in nemškim četam, da so dospele do tja, kjer stoje danes.

Dobre ceste se dado prešteti na prstih ene roke. Sem spada predvsem cesta iz Kališa preko Sieradza v Lodz; potem cesta iz Lodza v Lenčico in cesta iz Ruskega Herbyja preko Čenstohove v Koniecpol. To so prvorazredne ceste, ki se ne razmehčajo ob prvih dežnih kapljah. Razen tega so tu štiri železniške proge, in sicer na severnem Poljskem proga iz Thorna preko Wloclawka in Kutna v Lowicz in proga iz Ostrova preko Kališa in Sieradza v Lodz; na južnem Poljskem proga iz Ruskega Herbyja preko Čenstohove v Piotrkov in Bendzin ter končno proga iz Kratowicza in Mieslowicza preko Wolbroma in Kielca v Radom. Prve tri imajo za cilj Varšavo, četrta in zadnja pa Ivangorod. Ob teh progah teko tudi črte, po katerih prodirajo naše čete. Rusi so pa ob svojem umikanju temeljito razdrli vse, kar se je le dalo. Razstrelili so vse mostove, vse prehode čez vode in naši pijonirji morajo noč in dan delati, da popravijo škodo.

Kamor vozi železnica, gre vse kakor po loju. Proge so večinoma dvotirne in zato jako ugodne za transport čet, municije in živeža. Dobro je tudi, kjer tečejo gori navedene ceste. Kamor pa ne vodi ne železnica, ne dobra cesta, tam je pa gorje. Po močvirnih poljskih pustinjah morejo čete samo peš. A hoja po ozemlju, ko se človek pri vsakem koraku pogreza do gležnja, do kolena, zahteva nadčloveških naporov tudi pri četah, ki so utrjene in vsega vajene. Na severnem Poljskem se sedaj bojujejo čete, ki so jih spravili semkaj z zapadnega bojišča. Vasi so redke in revne; v zaduhli kmečki izbi, kjer vse mrgoli mrčesa, se mora stiskati večkrat po 15 do 20 ljudi. Toda če se upošteva nepresian dež zadnjih tednov, so ta stanovanja še vendar mnogo ugodnejša nego bivanje v strelskih jarkih. Le-ti se morajo često izkopati sredi močvirja ter si je lahko misliti, kako je v njih.

Če se morajo pa že čete boriti s silnimi težavami, kaj šele tren! Avtomobilske kolone so mogoče samo na gori navedenih cestah, drugače more vleči tovore tod le konjska sila. In gorje konjem! 50 km vožnje po takem terenu uniči tudi najmočnejšo žival. Sploh se ne da popisati, kakšne so poljske »ceste«. Samo en primer: Iz Čenstohove v . . . . sem se sam vozil v avtomobilu — tako pripoveduje neki poročevalec — pa sem rabil poldrugo uro za 54 km dolgo pot; od . . . sem moral peš potovati še 60 km in za to pot sem rabil poldrug dan. Pri tem sem imel lahek kmečki voz, v katerega sta bila vprežena dva konjička, ki sta bila vajena domačega blata. Na vozu je bila samo moja torba in spalna vreča, sam sem pa ves čas peš korakal ob vozu, pa sem bil srečen, če sem v eni uri prišel 5 km naprej, a večkrat sta bila samo dva ali trije km. Sedaj si pa predstavimo težke kolone, ki vlečejo po 900—1000 kg težke vozove.

Med posameznimi vasmi, četudi so večje, ni nobenih cesta. V mirnem času vodijo slabe steze iz vasi do vasi; v vojni si vsaka kolona išče pot, ki se ji zdi najboljša. Skozi gozd, močvirje in pusto celino — samo da pride naprej. Pijonirji so napravili poti, zgradili prehode čez odprta barja in močvirja; tako so izza Lipnja napravili 200 metrov dolgo pot, na drugih mestih so skozi gozdove zgradili cele železnice. Toda kakšna je korist od vsega tega? En dan dežja, trije težki vozovi municije — pa ni več ne poti ne prehodov. Dvakrat sem se vozil po odprtem močvirju, ki ga ni bilo mogoče ne premostiti ne obiti. Odprta voda je varnejša nego goljufiva tla poleg nje, v katera se človek pogrezne, da je vsaka rešitev izključena. 100 m široko močvirno ozemlje leži n. pr. tik pred dohodom v vas! Ondi sem se vozil ponoči ter sem se v tistih trenutkih iznova naučil moliti. Toda uboge trenske čete, ki morajo s svojimi vozovi tod skozi! Često so tako obupane, da pozabijo psovati. A naprej morajo! Četam treba svinca in kruha. Zemlja je popolnoma opustošena. Na severnem Poljskem so jedli ljudje celo crknjene konje! V južni Poljski je še tu in tam najti naročaj sena, nekaj živine, kako gos; vojaštvo se ničesar ne dotakne, da bi se prebivalstvo obvarovalo strahovite usode, ki so ji izpostavljeni ljudje na severu. Vse se mora torej dovažati in treba je, da pride tren naprej, četudi živali koncem poti padajo mrtve na tla. Vprašanje je samo, kako se bodo nadomestile te strahovite izgube? Na Poljskem je danes konjsko meso najredkejša stvar; v celih velikih vaseh nimajo več niti enega konja. Rusom se godi v tem oziru nekoliko bolje; pravijo, da pri njih prevažajo tren večinoma voli. Tudi to prednost imajo na Poljskem, da se bore pred svojim lastnim pragom. Imajo železnice in znatno krajše črte za dovoz municije in živil.

S takimi težavami se imajo torej na Poljskem boriti naše in nemške čete. Toda vremenske razmere so spremenljive in že se javlja, da na Poljskem nastopa hud mraz. Potem se reke in močvirja izpremene v trde gladke ceste in Rusi izgube s tem svojega najboljšega zaveznika.

Pri epidemijah in vseh nalezljivih boleznih Mattonijeva je odlično zabranjevalno sredstvo Giesshübler - kiselica

Zaloge v Ljubljani pri gg. Ant. Sarabon, Mih. Kastner, P. Lassnik.

Zobna krema KALODONT Ustna voda

Naprodaj sta v Novem Vodmatu pri Ljubljani

2 novi hiši

z lepima vrtoma. Vsaka hiša obstoji iz 2 stanovanj, kuhinje in prostorno kletjo. Kupnina zelo ugodna. Več se izve pri Marij Sedušak, Nov. Vodmat 152. 29

Najstarejša slovenska tvrdka te stroke.
Obstoji že nad 38 let
ANA HOFBAUER
imejiteljica zaloge cerkvene obleke in orodja
Ljubljana, Wolfova ulica 4
si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. občinstvu, da izdeluje natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne bandere, baldahine, plašče, kazule, plenvijale, dalmatike, velume, albe, koretlje, prte itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na vezenje, prenavljanje stare obleke ter sploh vsa popravila.
Zagotavljajoč hitro in najpoštenejšo postrežbo, prosi, da se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo tvrdko.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo
Avgusta Agnola
Ljubljana
Dunajska cesta štev. 13 pri „Figovcu"
se priporoča slav. cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za solidno izvršitev vsakovrstnega umetnega steklarstva in slikanja na steklo, za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo — Zaloga steklenega in porcelastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov za podobe itd. — Narisi in proračuni na zahtevo zastonj. — Spričevala mnogo dovršenih del na razpolago. 74

Francosko žganje
z mentolom, steklenica po 50 vin., proti revmatizmu, glavobolu, protinu itd. razpošilja po povzetju 3276
Osvald Dobeic
Ljubljana, Martinova cesta 15.
Preprodajalci dobe popust.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najboljši kosm. zobotistil sredstvo
Seydlin
Izdelovatelj O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 1
Dobi se povsod!

Vsake vrste kurjava!
Trboveljski premog, bukova drva in premog
proda po najnižjih cenah na dom postavljeno
St. & C. Tauzher
Dunajska cesta št. 47.

Najcenejši nakupni vir
volne za pletenje
vseh kakovosti.
Izdelovanje životnih pasov, nogavic, snežnih čepic, zimskih zapestk in kolenogre cev.
Joni Jager
Ljubljana, Židovska ulica 5.
2781

Odlikovan na razstavi v Radoljici leta 1904 s častno diplomo in svetinjo I. vrste.
BRINJEVEC
najfinejše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim boleznim, se dobi pri Gabrijela Eržen, Zapuže pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.
Za pristnost se jamči. Cene zmerne. 3167

ALFONZ BREZNIK učitelj Glasbene Matice in edini zapris. strokovnjak c. kr. dež. sodišča.
Ljubljana, Kongresni trg 15. (Nasproti nunske cerkve.)
Največja in najsposobnejša tvrdka in izposojevalnica
KLAVIRJEV IN HARMONIJEV
na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.
EDINI ZALOŽNIK dvornih in komornih tvornic: Bösendorfer, Hölzl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stingl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Lauberger & Gloss, Holmann in Hofberg (amerik. harmoniji). 1033
Obroki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavno obvezna garancija. Najamnina najnižja. Zamena najugodnejša. Uglaševanje ter popravila strokovno in ceno. Ker imam zgoraj navedene prve fabrikate izključno le jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falzifikatov in navideznega „pofelna" pri kričačih, ki se drznejo govoriti o „dobrem blagu", dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Novo! Novo!
Zaloga pohištva „JAVOR"
Ljubljana, Rimska cesta št. 16
priporoča slavnemu občinstvu svoje izdelke ter izvršitev vseh mizarskih del kakor opravo hotelov, prodajalen, izložb, vsa stavbna dela itd.
Domače podjetje z mehaničnimi delavnicami.
Najnižje cene! Točna postrežba!
1391